

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 2.
Telefon: 28-10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timisoara
Redactor resp. D. VARNAY ELEMÉR

Az angol hadkötelezettség

Nem a béke korszaka az, amelyben élünk, mondotta az angol miniszterelnök abban a beszédében, amellyel megindokolta a brit világhátródalomban az általános védkötelezettség bevezetését. A nemzetközi élet szempontjából ez a lépés az angol kormányának a háborús felkészültség erősödését, a kérdések békés elintézésének reményesökkenését jelenti. Anglia részéről és részére azonban ennél is sokkal többet. Háborúk eddig is voltak és olyan háborúk is, melyekben Anglia tevőlegesen résztvett anélkül, hogy az országot kaszányává változtatta volna a kényszerítette volna az angol ifjakat, hogy egyverbe öltözzenek. Britanniának az a csodálatos védelmi rendszere omlott össze a kötelező atonai szolgálatról szóló javaslat elfogadásával, amely a világ minden részén meg tudta alátámasztani az angol fennhatóságot a tőlük, hogy a szigetország fiait mozgósítania kellett volna, hogy hadsereget kellett volna szerveznie és tartania. A világ minden részében, minden kontinensen vannak tartományai és domíniumjai, a különböző fajok millióit és számillióit tartja uralma alatt úgy, hogy néhány tisztet, néhány altisztet küld a távoli országokba és azok ott bennszülötkekből állítják fel azokat a katonai alakulatokat, melyek a rend fenntartására és a brit uralom biztosítására szükségesek. Olyan alapokra építette fel gyarmati birodalmát, melyeket egyetlen hatalom sem tudott utánozni.

Ha Amerikában megvolt a Monroe-elv, úgy Angliának megvolt a splendid isolation-je. Amerika az amerikaiaké, ami a világ többi részén történelmi, nem érdeklő az Egyesült Államokat, — volt Amerika elve. Anglia megtartja a maga különállóságát, nem enged beleszólást a maga ügyeibe, de ő maga sem szól bele azokba az ügyekbe, melyek uralmát nem érintik közvetlenül, — mondották az angolok évszázadokon keresztül. És úgy Amerika, mint Anglia nagyszereplői fejlődtek és erősödtek ezen elvek betartása mellett. Kalmárnépnek mondják az egyiket és kalmárnépnek tudják a másikat. Ez a kalmárszellem tette őket nagyokká és hatalmasokká, mert míg más nemzetek és államok folytonos versengésben és hadakozásban véreztek és gyengültek, addig az USA és Albion gazdagodtak és újabb meg újabb területeket hódítottak. A különállásnak és érdektelenségnek ezt az elvét a két nagyhatalom először a világháborúban szegte meg és rá is fizettek minden győzelmük mellett. És ennek az utnak egyik újabb állomása a kötelező katonai szolgálat bevezetése.

A csupaszkeplű Tomnyk és a nagyszakállú Archibaldok majd rájönnek, hogy a katonásdi és háborúsi nem hosszabb-rövidebb időre szóló egyenruhába való tetszelgés, komoly konfliktusok esetén nem az ő tetszésüktől és akaratuktól függ majd, hogy részt akarnak-e venni a népek véres összecsapásában, mert már nem önkéntes jelentkezés, toborzás révén kerülnek az armádiába, hanem olyan parancs alapján, mely fölött vitatkozni nem lehet, hanem egyszerűen csak engedelmessékedni. A múlt és a jelen, még inkább a jelen és a jövő között óriási a különbség. Ha egyszer elhatározták, hogy a katonai szolgálatot mindenkiere egyformán kötelező erővel kiterjesztik, akkor ez nem időleges, muló természetű rendszabály, melyet majd a feszültség enyhülésével ismét megszüntetnek, hanem tartós, állandó jellegű intézkedés. Nem volt még példa a világtörténelemben, hogyha egyszer áttértek a toborzásról az állandó hadseregbe, hogy bizonyos idő múlva ismét vissza lehetett volna nyulni az önkéntes jelentkezés alapján hadbaszálló hadsereg rendszeréhez.

Az angol kincstári kancellár kijelentette, hogy a brit birodalomnak a hadsereg ennek az

Gafencu külügyminiszter Párisban

Mozgalmas napja volt a külügyminiszternek, aki egész napon át megbeszéléseket folytatott a francia vezető államférfiakkal
Elismerő sajtóvélemények Londonban és Párisban

Gafencu külügyminiszter szerda éjjel 23 óra 10 perckor Párisba érkezett. A pályaudvar román és francia nemzeti színű zászlókkal díszítették fel és Gafencu fogadására megjelent Bonnet francia külügyminiszter, Tatarescu párisi román nagykövet, a jugoszláv és görög követ. A román külügyminisztert nagyszámu közönség várta, közöttük Vergniette tábornok, aki a világháború alatt a romániai francia légügyi bizottságot vezette. A Perronon Gafencu néhány percet beszélgetett Bonnet-val és Tatarescuval, majd Tatarescu társaságában szállására hajtatott.

GAFENCU LEBRUN ELNÖKNÉL

Csütörtökön délelőtt 11 órakor Gafencu külügyminiszter Tatarescu nagykövet kíséretében megkoszorúzza a párisi Ismeretlen Katona emlékművét.

Az ünnepségen jelen voltak Bilotte tábornok, Páris katonai kormányzója és a párisi román nagykövetség tagjai. A megkoszorúzás befejeztével Gafencu külügyminiszter és Tatarescu nagykövet beírták neveiket az Ismeretlen Katona emlékművének aranykönyvébe.

Azonnal az ünnepség lefolyása után a külügyminiszter és a nagykövet megjelentek Bonnet külügyminiszternél, akivel megbeszéléseket folytattak. Az eszmecsere fél 12-től déli 1 óráig tartott. A francia külügyminiszter ezután ebédet látta vendégül román kollegáját. Délután negyed 4-től fél 5-ig Gafencu és Tatarescu Daladier miniszterelnökkel tárgyaltak, majd ennek végzetével kihallgatáson jelent meg Lebrun elnök. Fél hattól hét óráig Gafencu és Tatarescu újabb tanácskozáson vettek részt Bonnet külügyminiszterrel.

A francia sajtó elismerése a román külügyminiszterrel

Gafencu külügyminiszter párisi látogatása alkalmából a francia sajtó hosszas cikkekben méltatja a román kormány politikáját, amelynek célja a béke megerősítése és a valóságos kibékülés. Ezt a politikát II. Carol király irányítja és Gafencu külügyminiszter látogatása a nyugati fővárosokban ugyanezt a célt szolgálja. A külügyminiszter működésével és életrajzával foglalkozó cikkek rendkívül meleg hangúak. A Petit Parisien azt írja, hogy Gafencunak alkalma lesz fontos megbeszéléseket folytatni a francia vezető államférfiakkal a béke megszilárdítása érdekében.

A Le Journal nagy beszámolót közöl Gafencu érdemeiről, újságírói tevékenységéről, amely a világháború idején is igen jelentős volt, valamint politikai tevékenységéről. A Paris Midi a román külpolitikával foglalkozik. A Le Jour hangsúlyozza, hogy Franciaország Romániával szemben a legbarátságosabb érzelmekkel viseltetik és a mostani tárgyalások az 1926-ban kötött barátsági szerződés szakaszai, valamint a francia és angol biztonsági kötelezettség nyújtása alapján folynak.

Romániának nincsenek ellenséges szándékai

A Timpul című bucarestii lap legutóbbi számában beszámol arról, hogy az ország külügyminiszterének külföldi útja során mindenütt elismeréssel adóztak az ország független külpolitikai irányának. Nem kértek és nem ajánlottak fel sehol újabb kötelezettségvállalást. A továbbiakban kihangsúlyozza a lap, hogy Románia nemzetközi tevékenységében mindig egyikezett elkerülni az ellenségeskedést és a provokációt más állammal szemben. A szerződések és az ország felajánlott szavatosság kizárólag védelmi jellegű, mert az a határok megvédését szolgálja. Elvileg ezek a szerződések és a szavatosság soha nem irányulhat más hatalom ellen. Románia azonban el van határozva, hogy megvédi

magát, a román kormány minden, az ország függetlensége és határai ellen irányuló támadásnak ellen fog állni. Amíg ez nem következik be, Románia tartózkodik minden olyan akciótól, amelynek ellenséges színezte lenne.

GAFENCU SZERINT MEG A GYŐZELMES HÁBORÚ IS NYOMORT HOZ

Vernon Bartlet, a News Chronicle munkatársa előtt Gafencu a következőket jelentette ki: — Az egész világ tisztában van azzal, hogy egy új háború a civilizáció megsemmisítését jelent. A győzelem pedig csak nyomort hozhat. Eppen ezért módot kell találni arra, hogy a béke fenntartható legyen.

észtendőknek minden napján két millió fontba került és az angol királyság minden polgára évente tizenhárom fonttal járult hozzá az állam biztonságának növeléséhez. Az általános hadkötelezettség ezeket a kiadásokat lényegesen szaporítja majd és a kalmárszellemet igen érzékenyen sújtja majd ez az adó. Angliának az idők folyamán kétféle kiképzett katonája lesz, ami hadászati értékét a brit hadseregnek mindenestre emelni fogja, de kérdés, hogy az angol hidegvér hogyan fog ezekre a milliárdos kiadásokra reagálni. Problématisuk lesz a mostani lelkesedés akkor, ha majd látják, hogy az állítólagos angol érdekeket messze hazájuktól kell megvédeniök. Mert — a világháború véres tanúbizonyságot tett amellett — más a saját hazáit védeni, vagy idegenben, idegen érdekek

ért vérezni. Az angolok ezt is meg fogják tanulni, ha — amitől Isten óvja az emberiséget — a vitás kérdéseket nem sikerülne a zöld asztal mellett elintézni.

Ez nem a béke korszaka, — mondotta Chamberlain miniszterelnök a brit birodalom tiszteletreméltó képviselőinek, de hozzátette, hogy a kötelező katonai szolgálat bevezetésének célja nem a háború előkészítése, hanem annak megakadályozása. Kijelentése első részének igazságait nap-nap után szomorúan tapasztaljuk, de remélni szeretnők, hogy a szigetország fiatalok sorozása az állandó hadseregbe és az általános hadkötelezettség intézményesítése és annak indoklása is igazolna fogja az angol miniszterelnököt úgy, hogy az nem siettetni hanem megakadályozza a háborút.

A keleti államoknak adott szavatosság szükségessé tette az angol védkötelezettség bevezetését

Az angol ellenzék szerint Chamberlain szavát szegte és le kell mondania Németországot meglepte az elhatározás

A javaslat leszavazása esetén az angol kormány új választásokat tart

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök az alsóházban előterjesztette a kormánynak azt a határozati javaslatát, amely azt indítványozza, mondja ki a ház, hogy helyesli a hadkötelezettség bevezetésének módját.

— Az események irama — mondotta — nem adott nekünk arra időt, hogy szándékaink felől előzetesen tájékoztassuk az ellenzék vezetőit. Különösen fontos volt, hogy a kormány még e héten megtegye nyilatkozatát. Ha a jövő héten vártunk volna bárminő irányú döntésünkkel, a német kancellárnak mondandó beszédével hozták volna kapcsolatba. Nem tudjuk, mi lesz a tartalma ennek a beszédnek, amelytől javaslatunk teljesen független és ezt meg kell értenünk az egész világgal. Tény, hogy

három ízben is tettem ígéretet arra, hogy nem fogom bevezetni a sorozási kényszert a béke idején,

de akkor, amikor ezeket az ígéreteket tettem, egészen más viszonyok uralkodtak, mint ma. Akkor nem fenyegetett háború és senki sem gondolt olyan szándékokra, amelyek végeredményében háborúhoz vezetnek. Azóta megváltoztattam meggyőződésemet.

Felkiáltások az ellenzék oldaláról: Ezt többször megette!

Chamberlain miniszterelnök: Azt hiszem, mindenkinek joga van meggyőződését megváltoztatni, ha a viszonyok is változnak.

Katasztrófabá döntésem az országot, ha nem lennének hajlandó változtatni felfogásomon.

akkor, amikor az új, megváltozott viszonyok ezt követelik. Nem hiszünk többé, hogy az ország szükségleteit az önkéntes rendszer alapján ki lehetne elégíteni. Ezért volt szüksége a kormánynak a döntő elhatározásra. Lehetséges, hogy nem fogják így sem megtehetni az ország védelme érdekében szükséges eme nagyfontosságú intézkedéseket általános választások nélkül. Megtehet, hogy a dolgokat annyira ki fogják élezni, hogy a kormánynak nem lesz más választani valója. De súlyos felelősség terhelné azokat, akik a mai időkben ilyen lépésre kényszerítenék az angol kormányt.

— Remélem, hogy a ház jóváhagyja felfogásunkat — folytatta Chamberlain beszédét. — Meg vagyok győződve róla, hogy a nemzet helyeselné fogja eljárásunkat. Március 23-ika óta, amidőn a harmadik ígéretet tettem, a helyzet gyökeresen megváltozott. Azóta kényszerítve éreztük magunkat, hogy biztosítókat adjunk Lengyelországnak, majd Görögországnak és Romániának.

Eme biztosítékok, amelyek óriási módon megnövelték felelősségeinket, azt a főcélú szolgáltak, hogy megakadályozzuk a háborút.

E biztosítékoknak kedvező hatása csak akkor lesz, ha bizalmat ébresztünk azokban az államokban, amelyeknek biztosítékokat adtunk és ha Európa meg lesz győződve arról, hogy el vagyunk tökére arra, hogy szavunkat megtartjuk.

CHAMBERLAIN MEGEMLEKEZETT A KÜLFÖLDI SAJTÓ GÚNYOLÓDÁSÁRÓL

Sajnálkozó hangon emlékezett meg ezután a miniszterelnök arról, hogy a külföld egyes országában rosszakaratú híreket terjesztettek egyesek, akiknek ez érdekükben állott, az angol szavatosságról. Ezeknek az intrikáknak és rágalomoknak az volt az értelmük, hogy az angol kormány nem fogja és nem is tudja teljesíteni a biztonsági garanciákat. Az elmúlt héten mind több bizonyosságot kapta a kormány annak, hogy ezek a gyanúsítások egyre szaporodnak. Sőt az egyik állam sajtójában már

azt a gúnyos megjegyzést találta fel valaki, hogy Anglia az utolsó francia katonáig kész harcolni.

A kormány igyekezett bátorítani és megnyugtani Anglia összes európai barátait, végül az ellenzékhez fordult a miniszterelnök és a következőket mondotta:

— Korlátolt jellegű javaslatunk egyetlen célja a legsürgősebb szükségletek kielégítése. Senki sem kételkedik az ellenzék hazafiasságában. Tudjuk, hogy háború esetén felretennék mindannyian a különböző politikai ellentéteket és vállvetve küzdenék amaz elvek és szabadság megvédéséért, amelyek mindannyiunk számára egyaránt drágák. Nem akarom azt a benyomást kelteni, mintha a háború közvetlen küszöbön állana. Kérem azonban az ellenzékot, hogy ne tegyen olyan visszavonhatatlan lépést, amely

A nemzetvédelmi osztágot is militarizálják

Chamberlain miniszterelnöknek tegnap az alsóházban tett kijelentése ugyan nem jelenti a területiális haderő tagjainak azonnali behívását, azonban beavatott londoni körök értesülése szerint egy ilyen intézkedés nagyon valószínű.

A hadügyminisztérium közlése szerint a nemzetvédelmi osztagnak a haderő kötelékébe való beosztása elhatározott tény. Ez a csapatost, amelynek tagjai 45–51 év között vannak, a területiális haderő tartalmát fogják alkotni és elsődrendű céljuk az angol szigetek megvédése lesz.

EGYÉNI SZABADSÁG ÉS NEMZETI SZABADSÁG

Hoare Belisha angol hadügyminiszter a londoni alkotmányklub tegnap esti vacsoráján válaszolt azoknak, akik úgy vélik, hogy a sorozás az egyéni szabadság rovására történik.

— Egy nemzetnek nem szabad feláldozni szabadságát csak azért, mert egyesek ezt a szabadságot csak annyira becsülik, hogy még összefogni sem akarnak annak megvédésére. Az angol kormányt és a nemzetet az az egyetlen cél hatja át, hogy olyan módon erősítse meg az országot, hogy meg tudja védeni önmagát és elveit, hogy a békehez jusson. Kijelentette a külügyminiszter, hogy Anglia sorsa elválaszthatatlanul össze von kötve a többi európai nemzetek sorsával. A háborúnak, ha arra sor kerül, teljesnek kell lenni, hogy a háborút meg lehessen nyerni és ami még ennél is fontosabb, hogy a háborúnak elejét lehessen venni, bármikor

Németország ezután sem változtatja meg politikáját

A Havas-ügynökség berlini tudósítója közli, hogy bár az angol határozat jelentőségét igyekeznek csökkenteni, német politikai körökben nem titkolták az intézkedés fontosságát. Chamberlain javaslata mély benyomást keltezt, mert azt hitték, hogy a javaslat nagy ellenállásba fog ütközni. A német kormányhoz közelálló körök biztosra veszik, hogy a birodalom politikája nem fog változni és Hitler kancellár beszédére sem fog nagyobb hatást gyakorolni ez az intézkedés.

CHAMBERLAIN USZÍTÓK KEZÉBE KERÜLT — ÍRJA A BÖRZENZEITUNG

Az angol kötelező katonai szolgálat bevezetésével kapcsolatban a berlini lapok azt írják, hogy egy politikai és tendenciózus intézkedésről van szó, amely a bekerítési terv céljait szolgálja.

Az olasz lapok szerint a védkötelezettségnek nincsen jelentősége

A Havas-ügynökség jelenti: Olasz politikai körökben mindent elkövetnek, hogy az angol kötelező katonai szolgálat bevezetésének jelentőségét csökkenték. Hangsúlyozzák, hogy ez az intézkedés nem jelentős, mert gyakorlatilag azonnali haszna nincsen. Azonkívül az angol hadsereg csak másodrangú tényező, mert nin-

máshol kétélyt támaszthat abban az eltökélt szándékunk komolyságában, hogy teljes eréllyel meg akarjuk valósítani a mindannyiunk által helyeselt politikát.

CHAMBERLAIN MINISZTERELNÖK AZ ELLENZÉK VIHARÁBAN

Chamberlain miniszterelnök az alsóházi interpellációk során kijelentette, hogy az angol kormány teljes mértékben rokonszenvez minden olyan kísérletezéssel, amelynek célja megyegyzést létesíteni a fegyverkezés korlátozása tekintetében és új utat nyitni a kereskedelmi forgalom számára. Az angol kormány kész megfontolni bármilyen előterjesztendő javaslatot, am a nyersanyagok jobb elosztását célozza. Anglia hajlandó az általános elrendezést célzó megbeszélésen résztvenni a német kormánnyal együtt, mi helyt meggyőződik arról, hogy az ilyen megbeszélést szívesen látják és ezektől kedvező eredmény várható.

Chamberlain miniszterelnököt, akit beszédnek befejezése alkalmával a kormánypart lelkesen éljenzett, az ellenzék azonban „lemondani felkiáltással fogadott, a bíráló pótkérdések öz nével árasztották el. Főként Attlee, sir Archibald Sincalir, Habane és Maxton vádolta szöszegéssel, utalva arra, hogy Chamberlain nemrég azt a kijelentést tette, hogy béke idején nem vezet be a véderő kötelezettséget. Elpanaszolták a szónokok, hogy döntés előtt nem kérdezte meg az ellenzék vezetőit, majd sürgették, hogy elhatározását népszavazás, vagy általános szavazás útján vigye a nemzet ítélőszéke elé.

igénybevehető felszereléssel és kiképzett emberekkel kell rendelkezni.

A Reuter-ügynökség jelentése szerint a kötelező katonai szolgálat ilyen mértékű bevezetése

a brit haderőt több, mint egymillió főre emeli,

de ebben a számban nem foglaltatnak benne az Indiában és Burmában állomásozó csapatok.

„AZ EGYOLDALÚ JOÁKARAT VÉGETERT”

A francia sajtó kitörő örömmel fogadta az angol kormány határozatát a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről. Bonnet külügyminiszter felkérte Sir Eric Phipps párisi angol nagykövetet, közölje az angol kormánnyal a francia kormány elismerését. A nép jól tudja, hogy a francia hadsereg nem lehet mindenütt jelen és most megnyugodva látja, hogy Anglia teljesíti kötelezettségét. A Matin azt írja, hogy az angol és francia nép mostantól kezdve közös hadsereggel rendelkezik. A Figaro szerint az angol kormány határozata történelmi jelentőségű esemény. Sem Anglia, sem Franciaország nem kívánja a háborút, de meg kell tudnia mindenki, hogy az egyoldalú jóakarát véget ért. Ha az angol nép valamennyi régi hagyományát felborítja — írja az Epoque —, akkor ez azt jelenti, hogy el van határozva a kitűzött úton való haladásra. Németországban voltak, akik azt hitték, hogy Anglia blöfföl és a jövőben is tudomásul fogja venni a befejezett tényeket, ezek azonban most meg kell változtassák véleményüket.

A Berliner Börzenzeitung szerint ahogy Chamberlain a törvényjavaslatot beterjesztette, elárulta rejtett gondolatait. A javaslat célja a kisállamok befolyása és megfélemlítése. Chamberlain a háborút uszító újságok és politikusok kezeibe került és elvesztette függetlenségét. A miniszter kijelentette, hogy a mostani idők nem lehet a valódi béke idejének tekinteni, ezzel a háborús pszichózis emelését akarta elérni, mert hiszen ez is volt a célja.

A Daily Telegraph jelenti, hogy a német külügyminiszter egyik szószólója az angol általános védkötelezettség bevezetéséről a következő hivatalos nyilatkozatot tette:

— Nem fogjuk félreérteni ezt a gesztust, mert nyilvánvaló, hogy ez csak egyetlen nemzetnek szólhat.

csenek kiképzett keretei, miként a tengelyhatalmaknak. A Telegrafo ezeket írja: Angliát hagyományaiiban verték meg, mert arra kötelezték, hogy a kontinens nagy katonai hatalmainak példájára kénytelen legyen a kötelező katonai rendszert bevezetni.

1939. Április 29.

Az elitelt igazságügyminiszter

Xeni volt igazságügyminiszter aranycsempészés miatt került a bíróság elé, tehát olyan valaki, aki még nemrég a büntető igazságszolgáltatást irányította és a törvények betartásának legfőbb öre volt. A bírák ítétek és az ítélet súlyos, ha tekintetbe vesszük az elitelt magas társadalmi állását. Minden ítélet relatív és hat hónapos fogházbüntetésnek, ha mindjárt elsőfokon való kimondása is, a jelen esetben kihát egy ragyogó tudású és szakmájában nagy reputációnak örvendő jogász karrierjére.

Lex dura, sed lex. A törvények, az igazságszolgáltatás erkölcsi erejét akkor érezzük igazán, ha a kimondott ítéletben pártatlanság, a mellékszempontok figyelmen kívül hagyása érvényesül és az a feltétlen abszolút igazság ragyog ki, amely hiányában a klasszikus jogirodalom az egész világot az elvesztésre ítélte. A független bíróság az állam pillérje és egész társadalmi életünk ezen az alapkövön nyugszik. Örvedetes, hogy ez megnyilvánult. Ezt az esetet nem is az igazságszolgáltatás méltatása végett emeljük ki, hanem erkölcsi erőnk illusztrálásául. Aadvan egy nagyképzettségű férfi, aki egész életét a jó és rossz közötti megkülönböztető érzék kifejtésének szenteli, a jog képezi az eszményét és azután belekerül az élet szennyes áradatába, a hol számokról, pénzekről és nagy vagyonok lehetőségéről van szó, a maga idealizmusával szemben látja a másik anyagi gyarapodását, elszédül, megbotlik s odakerül azok elé a bírák elé, akiket talán ő nevezett ki arra, hogy örei legyenek a becsületnek és az igazságnak.

Szomorú kép, amely azt sejteti, hogy nincsen olyan értelmi képzettség és olyan eszmei erő, amely az embereket a gyalogság útján fel tudná tartóztatni. Szomorú még gondolatban is az a lehetőség, hogy előbb-utóbb a legeszményibb gondolkodású fő is arra a belátásra jut, hogy a munka nélküli gyors anyagi gyarapodás a tiszta materializmus kielégíti az életelőleket. Ha természetesen tartjuk, hogy az aranycsempészés vagy egyéb illegális cselekmény is társadalmilag megtűrhető cselekmény, akkor egész erkölcsi belátásunk lejtőre jut, amelyen nincsen megállás. Valljuk be, hogy a középeurópai társadalmak jórésze erre a lejtőre jutott és a mindenféle jelentkező nemzeti megújulási törekvések voltaképpen erkölcsi megüszülés iránti vágyat fejeznek ki. A vagyonok törvényellenes szaporodása a tömegeknél a gyűlölködés visszahatását keltik és az új társadalmi irányzat értelme az, hogy a tömegek érezzék, hogy valami az igazságért, az erkölcsi puritánizmusért is történik. Természetesen a helyes az, hogy ne „valami”, hanem minden azért történjen, de a programnak szerénynek kell lennie, hogy elérje a megvalósulást: a szigorúan erkölcsi és tisztakezü társadalom kiforrását.

Es ebben a munkában vár döntő szerep az igazságszolgáltatásra, arra a hálóra, amelyet a jó és rossz határain állítanak fel: a paragrafusok és törvényeszevek szövédékeiből. Erről a hálóról soká azt tartották, hogy csak a kis legyek fennakasztására alkalmas, de a dongók azt áthasítják. A törvényhálózat iránti bizalom nő, ha abban néha egy dongó is megakad.

A bíraskodás által kifeszített hálóba egy volt miniszter került és a közelet a dongó vergődésében egyik jelét látja társadalmi ítélőképességünk megtisztulásának vagy jobban mondva az a cinizmus kapott sebet, amellyel a világ már önmagát tultenni látszott az erkölcs parancsain. Ez a cinizmus szóban, életmódban, cselekvésben nyilvánult meg, de vizsgálatásul valljuk meg, hogy mindig a kevesek cinizmusa volt, amely vékony réteggént fedte csak a társadalom nagy tömegének erkölcsi alapanyagát. Es ez az alap, az erkölcsi puritánság előbb-utóbb áttöri az őt elfeledni látszó réteget.

Május 31-ikéig

meghosszabbították a gázálcok megrendelésének határidejét

A kereskedelmi és iparkamara hivatalosan közli: A légügyi és tengerészeti minisztérium kedvezően intézte el a kereskedelmi és iparkamara kérelmét s a Kamarák Szövetsége útján az iparkamarához érkezett távirat szerint a gázálcok megrendelésének határidejét 1939. évi május hó 31-ikéig meghosszabbította.

Az angol kastélyokhoz

CSAKIS ÉRTÉKES TÁRGYAK ILLENÉK

Az arisztokraták pedig, akik ezekben a kastélyokban laknak, csakis disztíngvált parfümöt használnak.

„Old Sandal Water” az angol arisztokrácia kedvelt foalettiszere volt és az ma is.

„Old Sandal Water” — csakis a „vitorlással” valódi — több, mint illatos kölnivíz. Hála a természetes ébenfa, cédrus és egyéb exotikus fakivonatoknak, „Old Sandal Water” üdítő és mindenkifelelt különleges illatu.

Most az ország minden szaküzletében „Old Sandal Water” kapható.

Old Sandal Water

TOBB A KÖLNIVIZNEI

lady GYÁRTMÁNY

Magyar és német katolikus elemi iskola létesül Lugoson

A lugosi római katolikus egyházközség, a mely a temesvári egyházmegye legrégibb egyházközsége és működésével mindenkor példamutató volt, most ismét tanujelét adta annak, hogy tudatában van kötelező feladatainak. Az egyházközség Szladek Béla mérnök, a Muschongmüvek vezérigazgatójának elnöklete alatt ülést tartott, amelyen meghallgatta és jóváhagyta a vezetőség különböző jelentéseit. Litsek Zoltán dr. és Mayer Jenő egyházközségi tanácsstagok írásbeli indítványt tettek római katolikus elemi fiúiskola felállítására és pedig külön magyar és német tagozattal.

Az egyházközség az indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadta és megbizta az egyházközség választmányát, illetve iskolaszékét, hogy a határozat megvalósítása érdekében a szükséges lépéseket azonnal tegye meg, járjon el az illetékes hatóságoknál és tegyen meg mindent, hogy az elemi fiúiskola két tagozatának első osztályai már a szeptemberben kezdődő új iskolaévben megkezdhesék működésüket.

A lugosi katolikus társadalom körében nagy lelkesedéssel fogadták az egyházközség határozatát és bizonyos, hogy nem fognak az ezzel kapcsolatos anyagi áldozatok elől elzárkózni.

Chorin Ferenc és Lamotte Károly dr. Bucurestiben

Bemutatózó látogatás a román gazdasági élet vezetőinél

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank új vezérigazgatója, dr. Lamotte Károly, volt budapesti polgármester, csütörtökön reggel Chorin Ferenc, magyar felsőházi tag, a Salgótarjáni Köszénbánya elnökigazgatója és a Petrosani igazgatósági tagja, valamint Konrad Ottó ügyvezető igazgató társaságában Bucurestibe érkezett és mindhárom tisztelgő látogatást tettek a Banca Nationala igazgatóságánál, valamint Ing. Bujoiu nemzetgazdasági miniszternél. A bemutatózó látogatás után dr. Lamotte vezérigazgató a Kereskedelmi Bank Bucurestii érdekeltégéhez tartozó vállalatokat, így az Erdélyi Bank r. t. főtelepét és a Petrosani Irasztársaságot. A vendékek a hetet Bucurestiben

töltik, majd innen Kolozsvárra utaznak, ahol Harigay Bertalan, az Erdélyi Bank vezérigazgatója fogadja őket. Az eddigi Bucurestii tartózkodás alatt is dr. Lamotte vezérigazgató kifejezést adott annak, hogy hogy a román közgazdasági élet struktúrája milyen kedvező impressziókat kelt és a magyar gazdasági világnak őszinte óhaja, hogy a gazdasági fellendülés Romániában várható korszakában a magyarországi kereskedelmi és ipari léttel fenntartott kapcsolat kimélyüljön. Megelégedését fejezte ki a testvérintézetek működése felett és azok további működésében széles perspektívát lát.

Egy házaspár lelket önt négyszáz millió emberbe

Mi a magyarázata a szívós kínai ellenállásnak? Csang Kai Sek vallásos tanítása, Húsvéti üzenet Jézusról, aki a kínai főparancsnok eszményképe lett.

Egy házaspár minden nap a Biblia fölé hajlik és mohón olvassa annak lapjait. Új keresztények, akiknek pótolni kell az ifjúságban elmaradt vallási tanulmányokat, de nincsen olyan gyermek, aki tisztában és lelkesebben szívna magába a kereszténység tanait, mint Csang-Kai-Sek és felesége, Kina vezérő tábornagya és Sunjatszu leánya, Wei Link. Mennyire értették meg ezeket a tanításokat és hogyan látja Csang-Kai-Sek Krisztus (és talán maga) rendeltetését, arra dokumentumul szolgál a tábornagy legutóbbi húsvéti beszéde, amelyet a keresztény kínaiakhoz intézett:

— Miért hiszünk Jézusban? Mert nemzeti, társadalmi és vallási forradalmár volt. Nemzeti forradalmár volt, mert egy nép élére állott, amely semmi akaratot sem mutatott arra, hogy a római világhatalomnak ellentálljon. Amikor

Jézus népének nemzeti halálát látta, akkor elhatározta, hogy a félig halottba lelket fog önteni. Társadalmi reform jellege abban áll, hogy új életet akart teremteni. Az önzés, a kapzsiság romjain és világosan látta, hogy népének társadalmi felszabadulása egyet jelent annak nemzeti feledésével. Vallási reformer jellege abban állott, hogy érezte, hogy a nép nyomorából keletkezett babonát miként használják ki az uralkodó őrögek és azokhoz az osztályokhoz fordult, akiket a vallásossággal ejtettek tévedésbe. Ott érte az őröket, ahol a vallással akarták kendőzni magukat és azért tolt a templom asztalától a kufarkodó pénzváltókat. Soha nem volt könnyű feladat a valláson átvilágítani, de Jézus megingathatatlanul elhatározott volt és népét az alvásból akarta felkelteni.

Csang-Kai-Sek ebéd után a japánokért imádkozik

Ennek a megvilágításnak olvasásánál közelebb érthető meg Csang-Kai-Sek történelmi szerepe. Európában a legtöbben csak mint hadvezért ismerik és szervezői zsenialitását ismerik el. Kevesen tudják, hogy csak a viszonyok kényszere alatt lett elsősorban katonára, de voltaképpen nemzeti hős, aki nem kisebb feladatot vállalt, mint, hogy 400 millió „alvó” embert nemzeti, társadalmi és vallási öntudatra segítsen. Vallásos budhista családból származik és csak 42 éves korában — felesége befolyására — keresztelkedett ki. Wei Link talán még férjénél is magasabb kulturájú asszony, aki sokat fordult meg Európában és az itteni legjobb körökkel tart fenn összeköttetést. Csang-Kai-Sek a csekiánai kerület egyik sóellenőrének a fia, tehát a Sanghaitól délre eső vidékről származik és gyermekkorában azt az ősi bölcsességet tanulta meg szeretni és tisztelni, amely az elődökről maradt és amelyet Confucius hirdetett. Az, amit Csang-Kai-Sek ma vall, nem tiszta kereszténység, hanem a kereszténységgel vegyült budhista felfogás, amelyben még felfalálható az e világi élet teljes megvetése. Európai ember számára elképzelhetetlen, mint egy volt amerikai követ mesélte el, aki a tábornagnál ebédre volt hivatalos és bár hozzá volt szokva ahhoz, hogy Csang-Kai-Sek soha nem gunyolja vagy szidalmazza a japánokat, mégis meglepődött azon, amikor az ebéd végén a házaspár felállt és vendégét is kérték, hogy velük együtt imádkozzanak ellenségükért: a japán népért. Az amerikai beszámoló ehhez hozzá teszi, hogy ebben a pillanatban úgy érezte magát, mintha a világegyetemnek más bolygójára került volna.

EGY ALLAMFŐ FELESÉGE, AKINEK NINCSEN ÉKSZERE.

Sokan úgy tartják, hogy Csang-Kai-Sek nem tudta volna folytatni apósának, dr. Sunjatszen munkáját, ha át nem megy ezen a lelki átalakuláson és nem hozza szintézisba a kínaiak életbölcseletét a keresztényi forradalmi szellemmel. A nagy átalakulások idejében egy népek erkölcsi átalakuláson kell átmennie. Az erkölcsi átalakulás sokkal hatékonyabb, mint bármely politikai nevelés. Csang-Kai-Sek a személyiség új életére akarja a közel félmilliárdos kínai tömeget megtanítani: a személyiség értékelésére és arra, hogy higgyen abban, hogy a földi élet nem egy árnyékélet, amelyet majd egy igazi élet követ a tulvilágon, hanem már itt, a földön, élni kell mindazokkal a javakkal, amelyeket Isten és az ő teremtményei nyújtottak. Ezt világítja meg egy hírlapíróval folytatott beszélgetésében Wei Link, a tábornagy felesége, akinek keresztény anyja volt és így korábban végezte el magában azt a lelki metamorfózist, amely férje számára súlyos problémá volt.

— Természetemnél fogva vallásos, de gyakorlati szellemben is. Ellentétben fajommal, a földi dolgok sokat jelentenek számomra. Földi dolgokat mondok, de nem anyagiakat. A virág gyönyörködött, az ékszer nem. Hajlamos vagyok a kétségek iránt. A mélységes vallásosságot olyannak tartom, amely idegen a valóságtól. Én

a létező és nem a láthatatlan világban hiszek. Soha sem ismerek el dolgot csak azért, mert azt mindig elismerték.

És mégis: a két nagy forradalmár, a tábornagy és neje a láthatatlan lelket keresik, azt a lelket, amely 400 millió kínaiában lakozik és amelyet életrekel, hogy erejének megfelelően ellentudjon állani. Ez a vágy tette Csang-Kai-Seket, az eredetileg társadalmi reformátort — hadvezérré.

Baleset vagy öngyilkosság?

Temesvári gépkocsi elütött egy férfit, aki a helyszínen meghalt

Tegnap reggel néhány perccel hat óra előtt a gyárvárosi Coronini-téren beült a 2063. Tm. jelzésű taxiba az egyik józsefvárosi textilgyár művezetője és megkérte a sofőrt, hajtson gyorsan a gyárhoz, mert a munkások nem tudják nélküle megkezdeni a munkát. Az autó elindult és már a józsefvárosi Küttl-térhez ért, amikor az uttesten feltűnt egy koldusformájú idősebb ember, aki a villamosmegállótól a román templom oldalán levő járdára akart menni. A sofőr észrevette az uton áthaladó embert és jobbra kanyarodott, hogy szabadabb tegye az utat. Az idősebb férfi azonban az ut közepén hirtelen megijedt és visszaugrott, nyilván azzal a szándékkal, hogy visszatér a villamosmegállóhoz. Ez

okozta a veszteséget, mert egyenesen az autó elé ugrott, amely elütötte és földre döntötte. A sofőr nyomban fékezett, de a szerencsétlenség már megtörtént és az áldozat, akiről megállapították, hogy Morariu Petru ötvenkét éves, a szörény megyei Rachita községbeli illetőségű férfivel azonos, olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy néhány perc múlva meghalt. Így mondta el a baleset lefolyását a sofőr, Gripp Nándor, akit a szerencsétlenség után a rendőrségre kísértek. Az esetnek több szemtanúja volt, akik szintén úgy látták, hogy az elgázolt férfi maga ugrott az autó elé. Az ügyben a rendőrség folytatja a vizsgálatot, hogy megállapítsa, kit terhel a felelősség.

AKIT A BÁTORSÁG MENTETT KI A FOGSÁGBÓL.

Csang-Kai-Sek vallási és társadalmi reformációs munkája annyira terjedt Kínában, hogy eből állandóan tápot nyer a kínai katonai ellenállás. Azok, akik Keletkínában megfordultak, főleg azért tartják lehetetlennek a japán győzelmet, mert a tábornagy vezetése alatt egy napról napra növekvő hadsereg áll, amely a harcban a katoná legfontosabb fegyverét: a lelket, az elszántságot és a bátorságot viszi. Egy nép élet fel, amelynek minden tagja lebecsülte az életet meg akart halni és most egy eszmét kapott, amiért valóban meghalni is érdemes. Ezt a kínai hadsereget teljesen áthatja az a szellem, amely legjobban tanúsít Csang-Kai-Seknek az a magatartása, amelyet fogságában tanusított. Amikor Sianfu, a japánoktól támogatott kínai tábornok elfogta és amikor élete hajszálon mulott, a bátorság volt az, ami a fogságból kimenekítette mert fellépésével teljesen megtörte lelkiileg Csang-Sü-Liang tábornokot. Amikor ez utóbbi maga elé hívta és fel akarta olvasni feltételeit Csang-Kai-Sek közbevágott:

— Ön nekem nem szabhat feltételeket. Én felelősebb vagyok és Ön forradalmár. Nekem leütetheti a fejemet, felkaszabolthat, de én ma a kínai nép becsületéért vagyok és bármint tesz velem, azt a kínai néppel teszi. Ha bármely feltételt elfogadnék Öntől, azzal 400 millió embert elárulnék meg. Az Ön kezében a fegyver, az én nyakomban az igazság. Ha van bátorsága hozzá, öltesse meg, ha nincs, akkor ismerje el bűnét és adja meg magát. Miért nem választ?

Csang-Sü-Liang lehorgasztotta a fejét és nem választott a két lehetőség között. Feltétel nélkül szabadonbocsátotta Csang-Kai-Seket, aki azóta hatalmas hadsereget szervezett meg és kínai ellenfeleit sorra letiporta. Most újabb lendületet vett ellenálló ereje, amellyel a japán hadsereg felkészültségével mérkőzik. A harc nem gyors menett, a befejezés még soká késik. De minél jobban késik, Kína népét egyre jobban áthatja az a galvanikus erő, amely vezéréből árad.

Az idei szezon leggrandiózusabb filmsikere!

A bucarestii Capitol-mozgó húsvéti szenzációja! A francia filmgyártás büszkesége, 100 legnagyobb sztárral

Sanghai dráma

Részletek az 1938-as japán bombázásról, G. W. Pabst rendezésében. Főszerepben: INKIJNOFF, LOUIS JOUVET
A legérdekesebb és legközvetlenebb keleti tárgyú filmekre, amely az igazi valóságban tárja élénk Kínát, az Ó titokzatos misztikumával

PREMIER csütörtökön a SCALABAN

Vas. d. e. 11 órakor KÉMEK KÉMEK ELLEN

OLGA TSCHCHOWA és KARL LUDWIG DIEHL — Olcsó matiné helyárakkal!

Gibraltár alá vonulnak a hadihajók

Hitler ma megtárgyalta szűkebb vezérkarával a pénteki beszédet
Roosevelt nem tekinti Hitler beszédét válasznak,
mert az a német népnek szól

Berlinből jelentik: Hitler tegnap délután mehoz kéréte Göring, Göbbels és Ribbentrop biztosoereket, akikkel ismertette pénteken elmondandó beszédének tartalmát. Beavatott helyi- és külföldi újságírókat Hitler Roosevelt beszédét azzal utasítja el, hogy kétségtelenül az első eset a történelemben, hogy egy államfő egy nagyhatalom fejét kötelezni akarja, hogy külpolitikáját évekre előre le-
szögezzék.

A beszéd kimagasló része az lesz, amelyben Hit-
mertemteni fogja a kisállamok válaszait a né-
kormány ismeretes kérdéseire, hogy fenye-
getés érzik-e magukat?

HITLER KIBÉKÜL AZ EGYHAZZAL
Rómából jelentik: A Stampa című lap sze-
n a Vatikán és a német birodalom között a
csalások javulóban vannak. A Tribuna úgy
ja, hogy Hitler pénteken fontos bejelentést
a katolikus egyház és a német birodalom
csalata ügyében. Német körökben ugyanis
súlyos érzést keltett, hogy a katolikus egyház is
szünetelt Hitler születésnapjának minapi meg-
neplésében.

**ROOSEVELT ÚJABB BEKEÜZENETET
KÜLD**
Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök
csütörtökön délelőtt vidékre utazott, ahol nyolc
ig fog tartózkodni. Itt fogadja a norvég trón-
örökösét és feleségét. Azután visszatér Newyork-
és felavatja a világkiállítást.

A Reuter-ügynökség jelenti: Roosevelthez
szelállók véleménye szerint az elnök újabb
keüzenettel fog Hitler kancellárhoz fordulni,
a pénteki beszédében nyitva hagyja az ajtót új
tárgyalások lehetőségére. Kormánykörökben a
kancellár beszédét nem tekintik hivatalos vá-
lasznak Roosevelt üzenetére, mert

ezt a beszédet a német néphez intézi és nem
az Egyesült Államok elnökéhez.

**DOLGOZNAK AZ AMERIKAI SEMLEGES-
SÉGI TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁN**

Washingtonból jelentik: Az amerikai kor-
mány tanácsadói a semlegességi törvény mó-
dosításával kapcsolatban javaslatot dolgoznak
fel, amelynek alapján háború esetén amerikai
szósölknek szabad lesz szállítmányokat vinni a
hit dominiumokba még akkor is, ha az elnök
szélyes zónának jelentené ki a területet.
gyanezt az elvet alkalmazták a francia gyar-
atbirodalomra is, ha Olaszország is beleso-
dna a háborúba. Meg fogják tiltani az ame-
kai hajóknak, hogy olasz kikötőbe és Etiópia
zámára árúkat szállítsanak.

**LENGYEL LAPVELEMÉNY SZERINT
NÉMETORSZÁG MEGSZEGTE A NEMET-
LENGYEL SZERZŐDÉST**

Varsóból jelenti a Reuter-ügynökség: A
anzigi lengyel főbiztos erőlyesen tiltakozott a
anzigi rendörség azon intézkedése ellen, amely
zerint

a lengyel nemzetiségű gyermekek német is-
kolába kötelesek járni.

A Pat-ügynökség szerint a lengyel lapok
fugalmazott cikkekből foglalkoznak az 1934-ben
megkötött német-lengyel megneamtámadási szer-
ződéssel és megállapítják, hogy az mindkét or-
szág szempontjából haszonnal járt. Ennek elle-
nére azok a területi változások, amelyek Len-
gyelország szomszedságában történtek, nem is-
merhetők el, mert nincsenek összhangban a né-
met-lengyel támadást kizáró egyezmény szelle-
mével, miután abból kitűnik, hogy

Németország lemondott nem német terüle-
tek bekebelezéséről.

Ezenkívül megállapítható, hogy Németország
imperialista célokat követ, mert tárgyalásokat
kíván folytatni a danzigi statutum módosításá-
ról és a pomerániai területekkel kapcsolatban is.
Ezek a kvánások ellentétben állnak a lengyel
érdekekkel és jogokkal és ilyen tárgyalások a
lengyel közvéleményben nagy ellenszenvet vál-
tanának ki.

**A FRANCIA JOBBOLDALIAK KEVÉSRE
BECSÜLIK A SZOVJETHADSEREGT**

A jobboldali francia sajtó élénk nyugtalan-
sággal figyeli a Páris, London és Moszkva kö-
zött folyó diplomáciai tárgyalásokat. A Petit

Journal szerint Franciaországnak óvatosan kell
eljárni a védögát megalakításával kapcsolatban.
A Matin hangoztatja, hogy a Szovjettel kötött
katonai szerződés a gyakorlatban teljes érték-
telen. Egy hadsereg igazi értékét nem a számbeli
fölyén, hanem a fegyvelmezetség és a szerve-
zettség adja meg. A szovjet hadsereg kivégzett
és elmozdított tisztjeinek száma meghaladja a
30 ezret. A hadvezetésnek kénytelen volt alantas
tiszteteket minden átmenet nélkül hadosztálypa-
rancsnokokká előléptetni. Mindebből csak azt a
következtetést vonhattuk le — írja a lap — hogy

A német és angol flotta nagyobb egységeit Gibraltárhoz rendelték

Gibraltárból jelentik: Egy német cirkáló és
több torpedóromboló csütörtökön áthaladt a
gibraltári szoroson és a ceutai kikötőben vetett
horgonyt.

A Remilles, Gallat és az Active nevű angol
hadihajók csütörtökön elhagyták Gibraltárt.
Jelenleg Gibraltártól keletre tartózkodnak. Más
jelentés arról számol be, hogy a Köln nevű né-
met hadihajó csütörtökön délelőtt háromnegyed
11 órakor Algéciras kikötőjébe érkezett. Ugyan-
akkor a Leipzig Tanger kikötőjében vetett hor-
gonyt.

Chamberlain miniszterelnök bejelentette az

Székrekedés és aranyéresfájdalmak

ellen Leo-Pills-megbízható, rendszeres és fá-
dalommentes hatása és tökéletes árialmatlan-
sága miatt, valamint, mert hosszabb ideig tartó
használat mellett is mindig azonos hatása
— esztendőök óta a
legjobban bevált.
Kapható: 20 vagy
60 labdacst tartalmazó
csomagolásban.

Leo-Pills

amikor mi életbiztosítást akarunk kötni, semmi
esetre se forduljanak csödbe jutott és rosszhi-
szeműen hírhedt biztosító társaságokhoz és ami-
kor életünk megmentéséről van szó, öngyilkossá-
got követnénk el, ha a szovjet haderőtől váránk
segítségét.

A husvéti sportbotrány miatt a Wackert eltiltották a külföldi csapatokkal való mérkőzéstől

Egyelőre nem lehet nemzetközi mérkőzést tartani a Praterstadiónban

Budapestről jelentik: A bécsi Prater-stadión-
ban történt ismeretes husvéti botrány ügyében a
német sport birodalmi vezetősége levélben értesít-
ette a magyar sportvezetőket, hogy a már előzőleg
alkalmazott megtorlásokon kívül a következő bü-
ntetések alkalmazta: A Wacker számára megtil-
tották, hogy akár bel-, akár külföldön 1939 szept-
ember 30-ig külföldi ellenfelekkel mérkőzzék. A
Prater-stadiónban 1939 június 30-ig nem lehet kül-

földi vonatkozású mérkőzést rendezni. Bécsben
reprezentatív jellegű labdarugómérkőzéseket csak
akkor engedélyeznek, ha bécsi illetékes körök bizto-
sítékot vállalnak, hogy megvédik a csapatokat. Vé-
gül felhívták a bécsi sportköröket, hogy hassanak
nevelőmódon a fegyvelmezetlen sportrajongókra, a
kiknek kicsiny, de erőszakos csoportja veszélyez-
teti a bécsi labdarugósport jóhírnevét.

Szombaton szentesítés alá kerül a magyarországi zsidótörvény

A két ház albizottsága elfogadta a felsőház módosításait

Budapestről jelentik: A képviselőház és a fel-
sőház egyeztető bizottságának albizottsága csütör-
tökön délelőtt újból összeült, hogy folytassa a szer-
dán este félbeszakadt tanácskozását. Előzőleg Teleki
Pál gróf miniszterelnök Tasnádi Nagy András
igazságügyminiszterrel és Antal István dr. igaz-
ságügyminiszteri államtitkárral tárgyalt az elke-
rülhetetlennek látszó módosításokról. Az albizottság

A jugoszláv külgügyminiszter hazatért

Markovics Cincár jugoszláv külgügyminisz-
ter hivatalos látogatása Berlinben szerdán este
a Göringgel és Hesszel való tanácskozásával vé-
get ért. A külgügyminiszter csütörtökön reggel
repülőgépen visszatért Belgrádba.

Markovics Cincár jugoszláv külgügyminisz-
ter a német sajtónak adott nyilatkozatában a
következőket mondotta:

— Németország és Jugoszlávia között a
legbarátságosabb és bizalomteljes viszony áll
fenn már hosszú idő óta, amely a szomszedságon
és a kölcsönös megbecsülésen alapul. Ehhez jár-
ulnak természetesen a közös érdekek is. Eppen
ezért nincsenek olyan kérdések, amelyeket a két
ország felelős megbízottai ne vizsgálhassanak
meg a legteljesebb bizalom alapján azzal a cél-
lal, hogy a baráti viszonyt még inkább kímélvit-
sék és biztosítsák a békek Európá ezen részében.

ülése háromnegyed óra hosszat tartott és megegye-
zéssel végződött.

A déli órákban a két ház 318 tagból álló egyez-
tető bizottsága tartotta meg ülését, amelyen Makay
János előadó ismertette az albizottság határozatát.
Elsőnek Serédi Jusziánián heregeprimás beszélt,
utána Rassy Károly szólalt fel, majd még több
hozzászólás után titkos szavazással kimondották,
hogy az albizottság által beterjesztett módosítá-
sokat elfogadja a 318-as egyeztető bizottság.

Az albizottság nagyjából azokat a módosítá-
sokat fogadta el kevés változással, amelyeket a fel-
sőház vezetett keresztül a zsidójavaslaton.

A határozat értelmében: 1. Eltekintettek a fel-
sőháznak zsúri alakítására vonatkozó javaslatától,
de a törvény felhatalmazza a kormányt, hogy ki-
vételes érdemek jutalmazásaként egyes személyeket
kivehessen a törvény intézkedései alól. 2. Aki 1919
augusztus eleje előtt keresztelkedtek meg és fel-
menők 1848 előtt Magyarországon tartózkodtak,
nem esnek a törvény intézkedései alá. Az 1919 aug.
1. után kikeresztelkedtek, tehát a törvény értelmé-
ben továbbra is zsidóknak tekintendők. 3. Az 1919
augusztus 1. és 1939 január 1. között keresztények
hitre tért szülők gyermekei, ha már kereszténynek
születtek, a törvény szempontjából nem tekinthetők
zsidóknak.

Most már gyors ütemben történik meg a zsi-
dótörvény-javaslat törvényerőre emelése, amennyi-
ben előreláthatólag a két ház tárgyalása után még
szombaton az államfő elé terjesztik a törvényjavas-
latot végleges kihirdetés végett.

A kis köztársaságok multja és jövője

Hogyan néz ki a költségvetésük. Andorra évi 5500 lei fizetést ad Lebrun elnöknek

Az évszázados európai zűrzavarban néhány apró állam függetlenségét kapott és meg is tartotta függetlenségét. Európa mostani új rendezése során újra felmerült e törpe államcskák kérdése. Franciaország és Spanyolország között Andorra, az egykori Auszria és Svájc között Liechtenstein, Németország, Franciaország és Belgium között Luxemburg terül el, Franciaország testében ott van Monaco, míg északolasz terület veszi körül minden oldalról San Marino köztársaságát.

A mai helyzetben a beavatottak szerint igen kétséges, hogy mennyi ideig tartja meg függetlenségét Andorra? Ez az autonóm és félig független köztársaság 191 négyzetmérföldjével és 5000 lakosával a spanyol Lerida tartomány és a francia keleti Pireneus megye között fekszik. Az andorraiak ovális arcúak, sötétszeműek, bőrük majdnem rézszínű.

ANDORRA

létezését és függetlenségét Charlemagnenak köszönheti a hagyomány szerint. 1278 óta áll a francia állam és a szomszédos spanyol püspökség védelme alatt. A két védnök a független köztársaságtól évi 960, illetve 460 pezeta „adó” kap. A spanyol püspök ezenkívül még körülbelül 7500 leinyi készpénzt, 12 nagy kerek sajtot, 12 csirkét és 6 nagy hátsó sonkát kap. Andorra ezenkívül a francia köztársasági elnöknek is ad fizetést, a peripignani megyefőnök közvetítésével: évi 5500 leinek megfelelő összeget.

A kis államot a 24 intézőbizottsági tagból választott szindikusz (elnök) kormányozza. A szindikusz épügy dolgozik, mint bármelyik más andorrai paraszt. Gyakran látható, amint ökreit valamelyik sziklás úton noszogatja, vagy a mezei munkában segít. A külföldi látogatókat rendszerint maga a szindikusz hívja meg kis parasztházába.

LIECHTENSTEIN

hercegség 65 négyzetmérföldnyi területével a legapróbb abszolút monarchia a világon. Egyik határa a Rajna, nyugatra pedig a svájci St. Gallen kanton határolja. Keleti határa Vorarlberg 11.500 főnyi lakosságának legnagyobb része német származású és anyanyelvű.

Liechtenstein 1719-ben alapították. Egy ideig a szent római birodalom tagja volt. Később a rajnai, majd a német konföderáció tagja lett és 1866 óta független.

A kis monarchia életében két hatalmas esemény volt. Az egyik 1871-ben történt, amikor Bismarck teljesen megfélemezte Liechtenstein megemlézéséről, a Franciaországgal kötött békeszerződésben, a másik pedig 1937-ben történt, amikor Ferenc liechtensteini herceg lemondott unokáccse fia, a 31 éves Ferenc József herceg javára.

A hercegség egyetlen katonája a nagyszakállú Heinrich Kleber, aki idén ünnepelte 96. születésnapját. Ő az egyetlen, aki még mindig büszkén viseli a rég megszűnt liechtensteini hadsereg egyenruháját. A liechtensteini rendőrség se nagy, egyetlen említésreméltó körülmény, hogy a rendőrségnek nyolc motorkerékpáros gyorshajtás elleni rendőre van, aki az autósoktól beszedi a díjakat.

LUXEMBURG.

Római frank, francia és belga történelmi emlékek után Luxemburg a bécsi kongresszus után önálló nagyhercegség lett és I. Vilmos holland király védnöksége alá került. Később a nagyhercegség fellázadt és újra belga protektorátus alá helyezte magát. Később újra német állam lett, de egy londoni konferencián a nagyhatalmak úgy döntöttek, hogy a német helyőrséget ki kell írítani és Luxemburg így önálló állam lett. Mindazonáltal a német vámközösség tagja maradt. 1914-ben a német hadsereg megszállta, majd 1919-ben a népszavazás a független nagyhercegség mellett döntött. Luxemburgnak 1937-ben 285.542 lakosa volt. A nagyhercegség egyike a világ leggazdagabb államainak és nem ismeri a munkanélküliséget. A teljes hadsereg tisztekkel együtt 230 főből állott.

MONACO

területre nézve a világ legkisebb „állama”, hiszen mindössze hat négyzetmérföldön terül el. Lakóinak száma 22.153, akik három „község”: Monaco, La Condamine és Monte Carlo tagjai.

Az államot a ruletterek tartja el. A montecarlói kaszinó évi mérlegének ilyen tételei vannak: „A hadsereg fenntartási költségei. A rendőrség felszerelése és fenntartási költségei.

Az állami kertészet költségei.”

Monte Carlóban 1856 óta vannak játékasztalok, de nagy korszaka akkor kezdődött, amikor egy egykori hamburgi pincér, Franc Blanc 50 éves koncessziót kapott. Ő alapította meg másodsor Monte Carlót, a kaszinó hasznából restaurálták a királyi palotát és modernizálták a szállodákat.

Vitorlamester és londoni milliomoslány kalandja, mely házassággal végződik

Megszöktek az anyós elől, de az após összehozta a fiatalokat

A SZÖKÉS

A szerelem ki is virult volna, ha meg nem jelenik az európai légijáratok megengedett legnagyobb sebességével a lady, akinek gondosága révén a magányomozó iroda pontosan tájékoztatt a miss készülő szerelmi regényéről.

A vérig sértett lady, aki úgy vélte, hogy élte volt a családban egy szerencsétlen házasság, megjelent a fürdőhelyen és keresni kezdte a leányt. A miss éppen leckéket vett a vitorlakezelő úrtól a vizen s partra lépett, a mindentudó fürdőzők értesült a lady megjelenéséről. A miss is azonnal tudta, hogy mi következhet, azért az elámult vitorlakezelőt becsmagolta bérelt autójába s azon sorsosan vágatni kezdett a pesti repülőtér felé, ahol a gépe állott. Utközben néhány szóval megállapodtak abban, hogy

a miss megszökteti a „matrausz”!

aztán jöjjen, aminek jönni kell. A lady türelmesen, bár szigorúan várakozott a szállóban, talán éppen addig, amíg megérkezett a távirat, hogy a fiatalok szerencsésen földet értek a croydoni repülőtéren. A lady, igazi ladyhoz illően, nem kapott migrént, hanem jegyet váltott a következő gépbe és elindult. Az ifjú pár azonban nem a legjobb hangulatban érkezett meg a szigetország fővárosába. „Dakter matrausz” közölte hogy nem lesz ingyenszó a lady birtokán, ő

dolgozni akar

és esküvőről csak akkor lehet szó, ha az lmadot miszt el is tudja tartani. Szó szót követett és repülőterén úgy összekaptak, hogy két külön taxit távoztak.

A történet nyári része ezzel zárult. Az idej fejezete azzal kezdődött, hogy a miss ismét egyedül, megjelent a félig üres üdülőben beköltözött régi szobájába és naponta kijárt szomorkodni a kikötőhöz, ahol éppen akkoriban kezdtek ujjafesteni a nyomtalanul eltűnt „dakter matrausz” vitorlácait

A megoldás autón érkezik

Nyolc nappal ezelőtt egy óriási túraautó állott meg a tó partján, éppen ott, ahol a miss szomorkodni szokott. Az autóból természetesen a daddy szállt ki, frissen, ruganyosan, szóval éppen úgy, ahogyan azt egy huszonegy éves miss lelki világa megköveteli, amikor bánatában nincsen más férfítamasza, mint az ő fess, gazdag, hódító dadya. A miss a daddy nyakába omlott, de nem felekezett meg arról sem, hogy az óriási túraautó volánja mellett, mozdulatlanul üldögélő, behúzott kalapu fiatalemberre ne pillantson. Ismerősnek találhatta az ismeretlen válltartását, mert a daddyhoz fordult:

— Daddy, kit hoztál magaddal?

— A vőlegényedet, fiam — válaszolta daddy

jobb filmhőzőkörtökben megszokott, angyali flegmával. Volán mögöl pedig kibujt teljes életnagyságban dr. G. Károly úr. A miss persze tudta, mi a kötelessége. A kedves jelenet után a daddy azt megszokott, derűs nyugalmával mesélte el, hogy a doktor megtakarított leckedijakból átkelt az Óceánon, egycsenev elemet hozza és elmondott mindent. Munkát kért. A daddy előbb a motorgyárban alkalmazta, aztán kipróbálta mint vízis embert és néhány hónap múlva földi motorosánkeresnyeken „dakter matrausz”

sorra nyerte a versenyeket a daddy gyárának

A folytatás ugyebár, filmekről közismert.

(b. g.)

Duff-Cooper nyilatkozik Európa békéjéről és az angol politikai törekvésekről

Chamberlain és az én fellegásom között csak egy eltérés van, ő bizik az ígéretekben és én — nem

Londonból írják: Churchill, Eden, Duff Cooper: ez a három név, melyet leggyakrabban emlegetnek Angliában, valahányszor egy kormányváltás, egy kormányzati irányváltás híre elterjed. Mindhárom miniszterviselt emberek, a kormánytagjai. De van néha úgy másutt is, hogy az ellenzéki reménysek inkább némely kormánypárti politikus személyébe horgonyozódnak, semmint az ellenzéki vezérekbe. Angliában ma két oka van ennek. Az egyik az, hogy az ellenzéki frakciók közt vannak, amelyek a mostanában kiélezett kérdések közül kevésbé ellenzékiek, mint a kormánypart „erélyesebb politikát” sürgető tagjai. Vagy legalább is másképpen ellenzékiek. Mialatt a munkáspárt egy részében az általános hadkötelezettség tervének meghútatását minősítik ellenzéki feladatnak,

a konzervatívok „balszárnya” mindennél sürögöbben hirdeti a sorozás bevezetését...

Az ellenzéki vezérek számot vetnek pártjaik különböző felfogású tagjainak magatartásával, sőt a kormány szempontjával is, — amely utóbbira az kötelezi őket, hogy Angliában az ellenzéknek nem csak létjogát ismerik el, mint minden parlamentáris állapotban, hanem hivatalos szerepet is biztosítanak részére. Egy „egyszerű” kormánypárti képviselő, még ha exminiszter is, feszélyezetlenebb a hivatalos ellenzéki vezérnél.

HÁROM NÉV JELENTŐSÉGE.

A másik körülmény, mely a kormányon kívüli kormánypártiak nevének az ellenzéki közvéleményben különös nyomtatékot ad az, hogy a konzervatívok nagy részének részvétele nélkül elképzelhetetlen lenne az új kormányképes többség alakítása; a legnagyobb ellenzéki párt az új választáson is legfeljebb koalíciós többséget remélhetnek. Ha tehát a viszonyok kikényszerítik a kormányváltást, aligha kerülhet a dolgok irányítása mások kezébe, mint azokéba, akik a kormányzat szélesebb alapra helyezését, a liberálisok és a munkáspárt bevonását a kormányparton belül sürgetik — ha legutóbb, Chamberlain Lengyelországra vonatkozó beszédének hatása alatt, formálisan visszavonták is erre irányuló javaslatukat — ezek pedig elsősorban: Churchill, Eden, Cooper...

Három szerepe és politikai fejlődése nem mindenben párhuzamos. Churchill az a politikus, akit igazán csak macskakörök között lehet a kormánypart „bal” szárnyának képviselői közé sorolni.

Mindig a szélső jobboldalon állt,

persze, azon a határon belül, amelyet egy izzóvíg parlamentáris ország lehetőségei és hagyományai megszabnak. Régebben azért szállt szembe a konzervatív vezérekkel, mert nem tartotta őket eléggé konzervatív-pártiaknak, vagyis sokalta engedékenységeiket. Sokallan ma is ez sokallja — de ez az állásfoglalása ma már éppen séggel nem jelent „szélső” jobboldali orientációt.

Vele szemben Eden és Cooper ama „torydemokrata” rétegek képviselőinek számíthatnak, amelyek mindig hajlamosak voltak a baloldali szociális reform-követelések mérlegelésére és móltálására. Ők ketten voltak kormányuk legfiatalabb tagjai; mindkettő

alig mult neyven éves, amikor a külügyi, illetve hadügyi, majd tengerészeti tárcát megkapta.

Mindketten közismertek voltak irodalmi és művészeti érdeklődésükről, klasszikus és modern, főképp francia műveltségükről, világiasságukról; Eden, az arslán és Cooper, kinek felesége a híres, szellemes lady Diana... Eden megbukott, a mikor a népszövetségi politika bukása nyilvánvalóvá vált Angliában. A s müncheni napokban követte őt Cooper is. Azóta beszédeiben és főképp vezércikkeiben állandóan az „erélyes külpolitikát”, a béke kollektív biztosítását, a szilárd biztonsági rendszert, fokozottabb fegyverkezést sürgeti, ami miatt gyakran külföldi támadásokban van része.

MISTER COOPER, ÖNT HÁBORUS USZÍTÓNAK MONDJÁK...

— Mister Cooper — mondtam neki — önt egyes országokban, mint tudja, háborus uszítóknak mondják. Mi a válasza erre a vádra?

A válasz rövid. Először csak egy szót hallok belőle, ennyit, hogy peace, béke. Megkérem, magyarázza meg bővebben, külföldi fill és külföldi közönség részére hozzáférhetőbben.

— Nos — feleli — azért neveznek háborus uszítóknak, mert békét akarok. Szilárd, végleges békét. Mert én pacifista vagyok, a szó legkömolyabb értelmében, s a békét biztosítva akarom látni. Evégből van szükségem egy erős Angliára. És egy erős Franciaországra, mely a békét Angliával együtt megvédeheti.

— Ön hiva az Oroszországgal való együttműködésnek is?

— Igen, ma feltétlenül hiva vagyok — feleli sebesen és határozottan.

— Ön konzervatív demokrata — mondom. — Mivel indokolja, hogy a baloldali puccsuralommal összefogva a jobboldaliak ellen?

Néhány másodpercig elgondolkozva maga elé mered, oldalt fordulva. Kissé kövérkés arca; szemtől-szembe puha, elmosódott kifejezésű, profiból éles metszésű, kemény, „angolos”. Kis, szürke bajusza van.

— Az indoklás egyszerű — feleli. — A jobboldali parancsuralmak támadók. Oroszország legalább az utóbbi esztendőben nem az. A béke érdekében vele is össze kell fogunk.

— Gyakran vannak hírek elterjedve, hogy Ön ebben vagy abban a kérdésben nem ért egyet a kormányjal. Ha ez igaz, miért marad a kormánypartban? Ha nem igaz, hogyan terjedhetnek el ilyen hírek? — kérdem. — Mi a lényeges eltérés az Ön felfogása és a Chamberlain-féle politika között.

— Egyetlen lényeges eltérés van, — feleli. — Mr. Chamberlain bizik az ígéretekben, én

nem. Mr. Chamberlain azt mondja: ha valamely hatalmi csoport uralkodni akar Európán, akkor ellent kell állanunk neki. En azt mondom: ez a veszély már itt van, tehát ellent kell állnunk neki.

IRÓ ÉS POLITIKA.

Irodalmi és művészeti kérdésekről beszélünk ezután, szintén nem minden politikai vonatkozástól függetlenül. De lehet-e ma bármiről politikai vonatkozástól mentesen beszélni? Eppen Duff Cooper fejt ki a Horácius-ról, mint „modern költő”-ről szóló tanulmányában, hogy nem lehet teljes értékű író, ki a politikai érdeklődéstől elszigetelődik.

— Ugy értem, — magyarázza most is — hogy az életnek olyan gazdag és fontos területe a politika... lehetetlen, hogy az író, kit az ember érdekel, ezt a területet elhanyagolja. A mi az ugynevezett l'art pour l'art-ot illeti, elvben némileg helyes lehet, festészetre például állhat, de irodalomra aligha.

S milyen kapcsolatot lát politikai rendszerek és szellemi élet közt?

— Azt hiszem — mondja —, hogy a szabadság hiánya mindig és mindenütt tönkretesz az irodalmat, a művészetet. Napoleon alatt sem volt számottevő irodalom Franciaországban, csak utána jelentektek a lángelmék...

— Kik legkedvesebb írói? — kérdem. — A franciák közül Balzac. A németek közül Heine. Az angolok közül kit is mondjak... hiszen olyan sokan vannak. Talán Keats, ő a legkedvesebb költőm. Persze Shakespeare után. De hiszen ha angol irodalomról van szó, minden szó után hozzátehetjük, hogy „persze Shakespeare után”.

— S a kortársai közül?

Elgondolkodik, kissé mosolyogva:

— Kit szeressen az ember a kortársai közül, ha nem a barátait. Mr. Wells és Mr. Belloc kitűnő barátaim. De őszintén hiszem, hogy ők a legnagyobb mai angol írók. Elégé különönböző gondolkozású emberek, mint tudja, Belloc buzgó katolikus, Wells egészen másféle... De megférnek.

— Mit ír Ön mostanában? — kérdem végül.

— Csak politikai cikkeket.

A román elemek alkalmazásáról szóló törvény végrehajtásának ellenőrzése

Szász Pál dr. a földmívelési miniszternél

Kolozsváról jelentik: A Magyar Népközösség központi vezetősége hivatalosan közli: Az ország különböző vidékein a román elem alkalmazásáról szóló törvény ellenőrző bizottságai megkezdtek működésüket. A nemzeti munka védelmét szabályozó törvény és annak alkalmazását ellenőrző bizottságok munkája elé

aggodalommal tekint az ország magyarsága, mert a törvény bizonyos vonatkozásai az etnikai, de román állampolgárságú magyarok ezreit érinti. A Magyar Népközösség vezetősége hivatkozva a kisebbségi szabályrendeletre, közölte a felsőbb hatóságokkal, hasznunk oda, hogy

a román állampolgárságú magyarok szabadon gyakorolhassák foglalkozásukat.

A Magyar Népközösség, mint a Nemzeti Újjászülés Frontjának egyik elosztálya kéri a jogegyenlőség elvének gyakorlatát.

Senkinek sem lehet felróni a magyar etnikai származását és senkit sem zárhatnak ki az alkotmány és törvény által biztosított jogaiból. A magyarság vezetői buccereszti tartózkodásuk idején ismertették álláspontjukat a kormány képviselőivel, ennek kö-

vetkezében bárkit is érjen jogsérelem, az alkotmány és törvényellenes.

Abban az esetben, ha ilyen jogsérelem ér román állampolgárságú etnikai magyart, a Magyar Népközösség kéri, hogy ezeket az eseteket azonnal közöljék, hogy az illetékes hatóságoknál közbemjárjanak.

Itt említjük meg, hogy Szász Pál dr., az Erdélyi Gazdasági Egyesület, országos elnöke, a Magyar Népközösség igazgatóságát tagja hosszabb kihallgatáson jelent meg Cornâteanu földmívelésügyi miniszternél. Szász Pál dr. előterjesztette

a kisebbségi magyar gazdátársadalom időszéri kérdéseit,

egyben pedig a magyar gazdátársadalom részére megfelelő arányú képviselést kért az állami gazdasági szervezetekbe, valamint részletesen tárgyalta a mezőgazdasági termékek értékesítésének kérdéséről is. Cornâteanu miniszter élénk érdeklődéssel hallgatta az erdélyi magyar gazdátársadalom vezetőjének előterjesztését. Szász Pál dr. ma újabb kihallgatáson jelenik meg Cornâteanu földmívelésügyi miniszternél.

Szerdán kezdődik a magyar színház vendégjátéka

Élénk érdeklődés nyilvánul meg városszeretők és Thalia kolozsvári magyar színtársulat temesvári vendégzerepléséi iránt és bizonyosra vehető, hogy a kétéhes vendégjáték a telt házas sorát hozza. A kolozsvári társulat nívója és felkészültsége teljes garancia arra, hogy művészi kivitelű előadásokban kerülnek színre a változatos műsordarabok. A két hét alatt a színpadi irodalom minden fajtája szőhöz jut és úgy a prózai, mint a zenés és énekes együttes tudása javát fogja nyújtani. A megnyitó előadás május harmadikán, szerdán este lesz, amikor is Rostand örökszép darabja, a Cyrano de Bergerac kerül színre.

M Ű S O R:

Május 3. szerda este 9 óraker: CYRANO DE BERGERAC (Edmond Rostand verses drámája öt felvonásban. Teljesen új ren-

dezésben, új betanulásban, díszletekkel és kosztümökkel. A kiállítás Vászárhelyi Ziegler Emil tervezte. A zenekíséretet Lully, Rameau és más egykorú szerzők műveiből Stefanidesz József állította össze. Főszereplők: Fényes Alice, Erényi Böske, Benes Iona, Kovács György, Nagy István, Mészáros Béla, Tompa Sándor, Tóth Elek, Jenei János, Lantos Béla, Csóka József, Püllő Sándor, Csengeri Aladár, Deesy Jenő, Réthelyi Ödön, stb.)
Május 4. csütörtök d. u. 5 óraker: HATODIK EMELET. (Az őszi idény nagysikerű vigjátéka. olcsó helyárakkal.) — Este 9 óraker: FÜSZER ÉS CSEMEGE (Csathó Kálmán páratlan sikerű legújabb vigjátékának, az ideit év Vojnich-díj nyertes darabjának bemutatója. A társulat összes vezető tagjainak fellépésével.)

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hátbőségoltnak, közhivatalosoknak és közüzemelőknél, gyáraknál és vállalatoknál egy évre 1200 lei. Kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

23-10 és este 9 óra után 23-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Május tizedike Temesvárott

A május 10-iki nemzeti ünnepet az egész ország területén nagyszabásúan ünneplik meg. A temesvári ünnepségek sorrendjét Marta Alexandru dr. királyi helytartó elnöklétével tartott értekezleten állapították meg. Május 10-én délelőtt fél tizenegykor a jözsefvárosi görög keleti román templomban ünnepi istentisztelet lesz, amelyen a királyi helytartó vezetésével az összes polgári és katonai hatóságok képviselői részt vesznek. Istentisztelet után fél tizenkettőkor a Regele Ferdinand-körúton a királyi helytartó emelvényről végignézi a helyőrségi csapatok zenés felvonulását, utána pedig a helytartóság nagytermében fogadja a tisztelgéseket. Délután a színházban ünnepség lesz, este pedig fátylasmenet. Május 10-én általában munkaszünet van.

Az olasz király megtekintette a milánói román kiállítást. Milánóból jelentik: Szerdán délelőtt az olasz király és császári Puricelli szenátor, a milánói nemzetközi vásár elnökének kíséretében megtekintette a román kiállítási csarnokot, ahol a magas vendégeket már várták Románia képviselői. Az olasz uralkodó a legnagyobb részletességgel tekintette meg a csarnok nyolc osztyályát és különböző felvilágosításokat kért, majd pedig nevébe beírta az aranykönyvbe. Az uralkodói látogatás igazolása annak a figyelemnek, amellyel Olaszország Romániával szemben viselkedik. A román kiállítási csarnok volt az egyedüli az összes külföldi csarnokok közül, a melyet Victor Emanuel megtekintett.

JUGOSLÁVIÁBA TILOS A DINÁR BEVITELLE ÉS KIVITELLE. Bucurestiből jelentik: A jugoszláv királyi nagykövetség a következő hivatalos közleményt adta ki: A jugoszláv külügyminisztérium abból a célból, hogy a tőkét törvénytelen módon ne lehessen külföldre csempészni, ugy rendelkezik, hogy az 1000 és 500 dináros bankjegyeket, valamint nagyobb összegű pénzt 500 és 100 dináros bankjegyekben ne lehessen behozni az országba. Megtörtént mégis, hogy bizonyos személyek a határokon való átlépésük alkalmával nagyszámú dinár bankjegyeket hoztak magukkal, ami olyan módon történt, hogy más személyek levelekben küldték ki külföldre a bankjegyeket. Ezeket a bankjegyeket el fogják kobozni és a zart dinárszámlán helyezik el. Miután a dinár bankjegyek behozatala szigorúan tilos és az utasokat erőlyes ellenőrzés alá veszik, a királyi nagykövetség szükségesnek tartja figyelmeztetni az érdekelteket, hogy külföldre csak szabad devizákat: dollárt, frankot, fontot, hollandi forintot, svájci és belga frankot küldjenek. A dinár bankjegyet elköbözött és azokat a közeljövőben nem is szolgáltatják vissza a tulajdonosoknak.

Nagyszabású strajer eskütétel Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Vasárnap, az Anef stadionban 30 ezer strajer és strajer leány esküt és fogadalmat tesz.

Három orvos meghalt tudományos kísérletezés közben. Krakóból jelentik: Az itteni kórház oxigénkamrájában tudományos kísérletezés közben robbanás történt, aminek következtében három orvos meghalt.

Április 28

Péntek

Pál, Valéria, Vitális, János

1131. április 28-án koronázták meg II. vagy Vak Béla magyar királyt. Kálmán király alatt megvakították, de utóda II. István, udvarába hívatta és megtette örökösének. II. István halála után 1131-ben került trónra és tíz évig uralkodott. Felesége, Ilona királyné, Uros szerb fejedelem leánya Aradra országgyűlést hívott egybe és ott feszülítette a rendeket, álljanak bosszút azokon, akik Béla megvakíttatásának okozói voltak. A rendek azonnal felkoncoltak hatvannyolc főurat, másokat pedig halálra és jószágvesztésre ítélték.

1794. április 28-án született Jósika Miklós báró regényíró, a történeti regény kiváló művelője. Legismertebb művei: Abafi, Csehek Magyarországban, Az utolsó Báthory, Jó a tatár, A hat Uderszky leány, Második Rákóczi Ferenc. Regényei számos kiadást értek el.

Egy konzulátusi tisztviselő olasz utlevéleket árusított. Galatiból jelentik: Egy olasz állampolgár utlevélvel megjelent a rendőrségen, hogy tartózkodási engedélyt kérjen. A rendőrtisztviselő olaszul szólította meg, de miután az illető válaszolni nem tudott, az ügy gyanússá vált. Vizsgálat indult meg, amelynek során kiderült, hogy az olasz konzulátus egyik tisztviselője, George Pancaldi 20 ezer lei ellenében az állítólagos olasz állampolgárnak és még másoknak is utlevélet szerzett.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélyenheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

Magyar majális Bucurestiben. A bucuresti református egyház a maga ezévi iskola majálisát május 21-én, esős idő esetén 28-án rendezi meg. Több mint egy évtizede rendezi meg eme időpontban a református egyház nagy erdei mulatságát, s azon legutóbb is közel tizenöt ezer ember vett részt. A színhely ezúttal is az Andronache erdő. A többszáz tagu rendezőbizottság első rendező gyűlést folyó hó 27-én tartja a Sf. Voievozi 50. szám alatti iskola dísztermében. Ez a majális lesz a kisebbségi élet megnyilvánulásainak annyira szegény bucurestii magyarság legimpozánsabb népi megmozdulása. A magyarság mindig meleg együttérzéssel karolta fel a reformátusok ezen ünnepét, ami egyben az egyetlen bucurestii magyar iskolának is szól, mely felekezeti különbség nélkül beiskolázta az itteni magyarság gyermekeit.

Huszonöt millió dollárt örökölt egy szegény váradi család. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi Rein család Amerikából mesébe illő vagyont örökölt. Az értesítés Coloradóból érkezett, ahol meghalt egy Rein János nevű Munkácsról kivándorolt szabó, aki 25 millió dollár örökséget hagyott maga után. A szenzációs hírt közlő levelet Feinsilber Sámuel nagyváradi nyomdász kapta Newyorkban élő leányától. Feinsilber Sámuel első feleségének nagybátyja volt az elhunyt amerikai milliommos, aki nagybátyja volt a Munkácsról Nagyváradra került Rein család tagjának is: Rein Jenőnek, a Newyork szálloda tulajdonosának, Rein Marcel fakekeskedőnek, Neuman Andrásné, Rein Rózsának és Rein Mihálynak, aki a magyarországi Tápóbiéskén lakik. A váradi Reinek és a Tápóbiéskéi Rein apja: Rein Izrael édes testvére volt az elhunyt milliommos nagybácsinak. A Magyarországról kivándorolt Rein János 48 évvel ezelőtt telepedett le Amerikában és érdekes, hogy az elhunyt a fél évszázad alatt mindössze egy levelet írt Európában élő rokonainak. A szegény szabósegédből milliommossá vált amerikai nagybácsi agglagény volt, akinek nincsen más közvetlen örököse, mint bátyjának, Rein Izraelnek gyermekei. A boldog nagyváradi örökösök már megtették a szükséges intézkedéseket az óriási vagyontörökésvétele érdekében.

Új református templom és iskola Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A református egyház április 23-án tartott közgyűlése elhatározta, hogy a Sos. Viilor 115. szám alatt vásárolt új telken megépíti a Déli-egyházok templomát, iskoláját és parókiját. Ha az egyházi főhatóság a tervet jóváhagyja, az építkezéshez azonnal hozzákezdnek, mert az új iskolát szeptemberben már át szeretnék adni rendeltetésének. Ezen a városrészen már két éve folyik az egyházzervezés nagy munkája Szigethy Béla lelkes vezetésével. Eddig közel kétezer református lelket irtak össze, kétszáz tanköteles gyermekkel.

Kolozsvári nagyszabású halála. Kolozsvárról jelentik: Ismét nagy vesztesége van Kolozsvár magyar társadalmának. Rövid betegség után, szerdán reggel 8 órakor váratlanul meghalt özvegy Biró Jánosné, szül. Czetz Katalin nagyszabású. A nagy történelmi multu családból származó nagyszabású Bécsben nevelkedett és felesége lett néhai Biró János kolozsvári gyógyszerésznek, akinek a mai Halász-patika helyén volt gyógyszerháza. Özvegy Biró Jánosné unokahuga volt Czetz Jánosné, az 1848-49-iki szabadságharc egyik híres tábornokának, aki több csatát vívott Bem apó táborában. A nagyszabású férje halála óta, azaz 28 éve, nem mozdult ki lakásából. Pedig ezelőtt — Kolozsvár egyik legszebb asszonya volt! — nagy társadalmi életet élt s nagy szerepet játszott a jótéhségi mozgalmakban. Halálát a Czetz, Bárán, Bocszánszky, Merza és Roska-családok gyászolják. Temetése előreláthatólag pénteken d. u. 5 órakor lesz a kolozsvári temető nagykápolnájából.

Konyhaberendezési tárgyak, acélárúk, lakás díszítése, valamint vasári olcsón kapható Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

GABONAÁRAK. (A Dengl és Kleinmann cég jelentése). A bányási gabonapiacra a tengeri iránt megérett a kereslet és az ára is emelkedett. Javult a muharmag irányzata is, míg a többi gabonanemű irányzata lanya. A piaci árak a következők: temesi búza 365, torontali búza 370, tengeri 355, korpa 330, zab 440, takarmányrapa 380, tavaszi árpa 400, muharmag 320-325, napraforgómag 420 és tökmag 760 lei százkilónként a feladóállomáson.

A Magyar Népközösség bucurestii címe. A Magyar Népközösség bucurestii jogvédő irodája nemrégiben a Mica-palotából elköltözött s új címe: Bucuresti, Calea Victoriei 123 A, II. emelet. Telefonszáma: 34-60. Willer József dr.

SZÜLETÉSEK. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették: Gheorghe Iosif, Kósa Lajos Péter, Coroban Maria Feiler Éva, Frank Ferenc, Popescu Maria, Plesz Ferenc.

MALARIA. Ilyen címmel jelenik meg Loris Péter szerkesztőnek német nyelven írt legújabb könyve. Loris Péter ebben a könyvében Albániáról ír, a legutóbb olasz fennhatóság alá került országról, amelyben a világháború idején annyi bányási halt meg maláriában, vagy évekig szenvedett ebben a betegségben. Könyvében foglalkozik Albánia éghajlatával, az ottani talajviszonyokkal, politikai, gazdasági és nemzeti életével. A könyv máris megrendelhető a temesvári „Der Landbote” kiadóvállalatnál. Ára 50 lei.

A TEMESVÁRI KAMARA ÁTVETTE A ZSIDÓ LIGHEUM INTERNÁTUSÁT IS. A feloszlott Lloyd-társulat vagyonának a temesvári kereskedelmi és iparkamara által történt átvétele befejeződött. Fratila Ion kamarai főtitkár a részletes leltár alapján a leggyorsabban eszközölte az átvételt. Tegnap megtörtént a Lloyd-társulat által fenntartott zsidó leucumbeli internátus épületének és berendezésének átvétele, de sor került a délelőtti folyamán a Lloyd-klubban levő és a társulat tulajdonát képezett ingóságok átvételére is. Mivel az egész vagyonkezelés most már a kereskedelmi és iparkamara részéről megy végbe, ennél fogva a Lloyd-társulat megmaradó alkalmazottait is valószínűleg a kamara helyiségeiben fognak tovább dolgozni.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJEI SZOLGALATA:

Pénteken, április 28-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Libertatii téren levő Jahner K. gyógyszerár.

Az II. kerületben a Badea Cartan téren levő Maszalis gyógyszerár és a Stefan cel Mare utcában levő Zeiner gyógyszerár.

Az III. kerületben az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszerár.

Az IV. kerületben a Vacarescu utcában levő Braun gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mozi

MŰSOR:

PÉNTEK, ÁPRILIS 28.

APOLLÓ: Siva isten bosszúja (angol film)

CAPITOL: Tengeri őrvárak (angol film)

RIVOLVI: Fru-Fru hiszasszony (angol film)

SCALA: Sanghaji dráma (francia film)

A zágrábi megegyezés Jugoszlávia legsúlyosabb kérdését oldotta meg

Bel- és külpolitikai kihatásai lesznek a horvátokkal kötött békének

Csütörtökön délelőtt háromnegyed 12-kor Zágrábból a következő közleményt adták ki: „Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök és Macsek, a horvát parasztpárt vezére közötti tárgyalások véget értek. A végleges határozatot rövid idő múlva nyilvánosságra hozzák”.

Belgrádi politikai körökben a legnagyobb meglepéssel és

örömmel vették tudomásul a zágrábi tárgyalások sikeres befejezését.

Ezzel sikerült elintézni — mondják — Jugoszlávia legsúlyosabb belpolitikai kérdését, amelynek megoldását újból és újból elődák. A megegyezéstől biztosan remélik, hogy Jugoszlávia belső nyugalma es rendje még inkább állandóvá válik, de

külpolitikai tekintetben is nagyjelentőségűvé tartható a megegyezés.

mert az egységes Jugoszláviát jelenti. Rámutatnak politikai körökben Pál régensherceg döntő szerepére, aki bölcs előrelátással bízta rá Cvetkovics miniszterelnökre a megegyezés létrehozását és akiről azt is tudják, hogy a tárgyalások alatt többször elhatározó módon lépett közbe és minden alkalommal kiküszöbölte a nehézségeket.

Macsek, a horvát demokrata parasztpárt vezére kijelentette az újságírók előtt, hogy a szerb-

horvát tárgyalások ügyében minden a legnagyobb rendben van, a megegyezés szövegét két-három napon belül nyilvánosságra hozzák. Cvetkovics kormányelnök egyébként délután hat órakor megjelent a királyi udvarnál, ahol Pál kormányzóherceg kihallgatáson fogadta. A belgrádi lapok tudni vélik, hogy esetleg

már pénteken nyilvánosságra hozták a szerb-horvát megegyezés szövegét.

Ennek különben jelképes jelentősége is lenne, mert éppen

a pénteki napon tölti be Pál kormányzóherceg 46-ik életévét.

Valószínű, hogy Macsek pénteken repülőgéppel Belgrádba utazik, amikor is kihallgatáson jelenik meg a kormányzóhercegnél Cvetkovics kormányelnök társaságában.

A zágrábi Obzor című lap úgy tudja, hogy Macsek a tárgyalásokon nem a horvát demokrata-parasztpártot képviselte, de szövívője volt a Pribicevics pártnak is, amellyel egységes álláspontot képviselt. Eppen ezért

a lap szerint előreláthatólag a Pribicevics-párt is tárcához jut

majd az új kormányban. Az új kormány feladata az összes, még nyitott kérdések rendezése.

— A hatóságok is megünneplik május elsejét. Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség közli, hogy Calinescu Armand miniszterelnök rendelete értelmében május 1-én a hatóságok az ország egész területén szünetet tartanak.

— Ma is tárgyalat Bucurestiben az angol delegáció. Bucurestiből jelentik: Az angol gazdasági küldöttség csütörtökön egész délelőtt folytatta a tárgyalásokat a nemzetgazdasági minisztériumban. Román részről a megbeszélés vezetője Ionescu Mircea vezértitkár volt. Délután folytatták a tárgyalásokat. Az angol delegátusok felveszik a kapcsolatot a román kereskedelmi és ipari körökkel az Angliával megindítandó árucserre tárgyában.

— Német repülő szenzációs rekordja. Berlinből jelentik: Wendl német repülő 755.11 kilométeres órátlaggal repülőgép csúcsteljesítményt állított fel.

— Jubilál a hamburgi kikötő. Hamburgból jelentik: Május 6—7-én ünneplik meg Hamburg kikötő megalapításának 750 éves fordulóját.

— Amerikába érkezett a norvég trónörökös. Newyorkból jelentik: A norvég trónörökösparasztpárt délelőtt az „Oslo” nevű norvég hajó fedélzetén két és félhónapos amerikai körútra Newyorkba érkezett.

(—) HALALOZÁSOK. Meghaltak: Kovács Katalin öt napos, Zeich György ötvenhárom éves földmives, Palcu Constantin hetvenhét éves állami nyugdíjas, Botean Sofia nyolcvankét éves, Fischer Antal negyvenkét éves napszámos.

(—) EGYKORI DETTAI FŐSZOLGÁBIRO HALÁLA. A magyarországi Barcs községben hetvenkét esztendőskorában meghalt Szandház Ferenc volt dettai főszolgabíró. Az elhunyt, aki a háború előtt hosszú ideig töltötte be állását, nemcsak járásában, hanem megveszterte nagy népszerűséget élvezett. Az uralomváltozás után Magyarországra repatriált, ahol most elhunyt. Gyászolja özvegye, született Víz Adolfin, négy leánya, három veje és nagy rokonság.

(—) ELSŐ SZENTÁLDÓZÁS A JÓZSEFVÁROSBAN. Ünnepeles keretben megy végbe az idén a józsefvárosi katolikus egyházközség híveinek részvétele mellett az első szentáldozás, amelyet Pacha Agoston megyéspüspök oszt ki. Körülbelül háromszáz fiú és leány részesül majd a szentáldozásban és a megható szertartás a józsefvárosi zárda udvarának sporttelepén megy végbe. Az első szentáldozás napja május 14-én lesz és az előkészületek úgy a plébániahivatal, mint az egyházközség részéről már folyamatban vannak. Felkéri a szülőket és keresztszülőket, hogy a gyermekekkel együtt ők is járuljanak a szentáldozáshoz.

Elismerő sorok Calinescu miniszterelnöknek

Bucurestiből írják: Calinescu Armand miniszterelnök a következő táviratot kapta:

A jelen kritikuss pillanatban mi, Constanta megyei muszlim papok, számszerint száztizen elhatároztuk, hogy anyagi erőnkhez mérten egyenkint 100 lelei hozzájárulunk az Öfelsége II. Carol királyi irányítása mellett folyó hadsereg fejlesztési akcióhoz. Tudjuk, hogy ez a hozzájárulás csekély, de ha szükség van a határon megvédésére, mi mohamedán hitű románok lelkünköt is odaadjuk. Fogadják miniszterelnök úr nagybecsűsüléink kifejezését. A felajánlott összeget a Constanta megyei mohamedán papok nevében a nemzetvédelmi minisztérium hadfelszerelési osztályához juttatjuk el. Mustafa Ahmed, Constanta megyei mufti. — A romániai mérnökök egyesülete százhuszadik közgyűléséről tiszteletteljes szerencsekívánatait küldi azért, hogy oly nagy gondal érködjék az ország polgárainak sorsa fölött, akik az ország egyedüli biztosítékot nyújtó szervezetében, a Nemzeti Újjászülés Frontjában tömörültek, Popescu Nicolae mérnök, elnök. — Az aknasugati sóbánya tisztviselői és munkásai, a közeg lakosságával egyetemben harmincezer lelt helyeztek letébe a marmarosi megyeházán a hadsereg felszerelésének céljaira. Reméljük, hogy lépésünket az ország más sóbányái követni fogják. Bulat mérnök, bányaigazgató és községi elöljáró. — A temestartományi fém munkások, bányászok, nyomdászok, könyvkötők, bőrmunkások, famunkások, és vendégipari munkások nemzeti szűrésre való tekintet nélkül összegyűltek, hogy a céh otthonát felavassák. Ebből az alkalomból tiszteletteljes üdvözlőlevelünket és csodálatunkat tolmácsoltuk. Excellenciádnak azért a bölcsességért és energiáért, amivel helyreállította az országban a jövőbe vetett hitet és a mai időkben szükséges nemzeti egységet. Biztosítjuk Excellenciádat odasádjunkról és ígérjük, hogy mindennapi munkánkkal az ország előrehaladásához hozzájárulunk. Petru Mihaila elnök

(—) REFORMÁTUS TEMPLOMI ÜNNEPÉLY. A temesvári református ifjúsági egyesület vasárnap, április 30-án délután hat órakor a református templomban ünnepélyt rendez, amelyen gazdag műsor kerül előadásra. Az ifjúság énekara és szavalókórusa számos műsordarabban szerepel, ezenkívül kiváló művészi érték éneke szórakoztatja majd a közönséget. Belépődíj nincsen, de a műsor megváltását kéri a rendezőség. A templomi ünnepély részletes műsorát holnap közöljük.

(—) TEMESVÁR LAKOSSÁGÁNAK NYILVÁNTARTASA. Temesvár lakóinak nyilvántartását a népesedési hivatal a legnagyobb alaposággal végzi az úgynevezett 11. számú házivek alapján. Ezen ívek betérjesztése megtörtént és tiszta képet nyújt a város egész lakosságának minden fontos adatáról. Mivel most a törvény értelmében bevezetik az ingatlan nyilvántartási könyveket, amelyek szélesebb keretben ugyanezt a célt szolgálják, felmerül majd idővel annak a lehetősége, hogy a 11. számú háziveket nem vezetik tovább. Ezidő szerint ezen ívek benyújtása azonban még kötelező és az ellenőrzés ezek alapján történik. Marian rendőrkomiszár, a népesedési hivatal vezetője, alapos körültekintéssel végzi az erre vonatkozó munkát.

(—) GYÁSZISTENTISZTELET NÉHAI FAUR ZSOFIA LEIKI ÜDVÉERT. Vasárnap, április 30-án van évfordulója a néhány esztendő előtt elhunyt Faur Zsófia, Faur Liviu miniszteri igazgató, iparügyi vezérfelügyelő édesanyja halálának. Ebből az alkalomból a belvárosi temetőben az elhunyt Faur Zsófia — aki életében nagy emberbaráti tevékenységet fejtett ki, — emlékére kegyeletes gyászünnepeket rendeznek. Az isztentiszteletet az elhunyt leiki üdvéért Tiucra Patricie dr. főesperes abban a mauzóleumban tartja, amelyet a fiú; kegyelet emelt a feledhetetlen édesanyjának.

(—) BARAN MINISZTER TEMESVÁRÓTT. Baran Coriolan dr. miniszter ma, vagy holnap Temesvárra érkezik, hogy a vasárnapi és a május elsejei munkaszünetet idehaza töltsse. Temesvári tartózkodása során Marta Alexandru dr. királyi helytartóval és Tieran Emil dr. főpolgármesterrel különböző bányai és temesvári érdekű kérdést is megtárgyal.

— AZ ÁPRILISI NYUGDÍJAK KIFIZETÉSE. Az áprilisi nyugdíjak számfejtése megtörtént és most sor kerül a nyugdíjak kifizetésére. Az erre vonatkozó értesítés már megérkezett a temesvári pénzügyigazgatóságra, de a szükséges összeg kiutalására tegnap estig nem érkezett meg a rendelkezés a Nemzeti Bank temesvári fiókjához. Amennyiben ez a rendelkezés ma megérkezik és a pénzügyigazgatóság felveheti a nyugdíjak kiutalására szükséges összeget, akkor a temesvári adóhivatalok még ma, pénteken, megkezdik az áprilisi nyugdíjak kifizetését.

— Alkoholmérgezésben meghalt egy kilenc éves fiú. Megírjuk, hogy Czuzmanovici Alexandru, a lugosi színház portásának fia, anélkül, hogy észrevették volna, félliter pálinkát ivott. A nagymennyiségű szeszről a kilenc éves fiú alkoholmérgezést kapott és a kórházban meghalt.

Hat év alatt négyszáz német tudós és művész emigrált Amerikába

Newyorkból jelentik: A német kultúra felszabadítására alakult társaság bankettjén Harold Ickes belügyminiszter is felszólalt és a következőket mondotta:

— Az Egyesült Államok területére menekült németeket szívesen látjuk. Németország a legutóbbi hat év alatt 400 tudóssal, művésszel és íróval gazdagította Amerikát. Ezek az emberek bármely ország számára dicsőséget jelentenek és rendkívül tragikus az a tény, hogy a huszadik században tudósok, művészek és lángésszel rendelkező tehetségek kényszerítva vannak arra, hogy hazajutkólj sok ezer kilométernyi távolságban éljenek. Ők a tanui annak, hogy mi maradt a civilizációból és a kultúrából, ha az emberi jogot figyelembe nem vesszük. Ők tudják legjobban, hogy milyen következményekkel jár az önkényuralom.

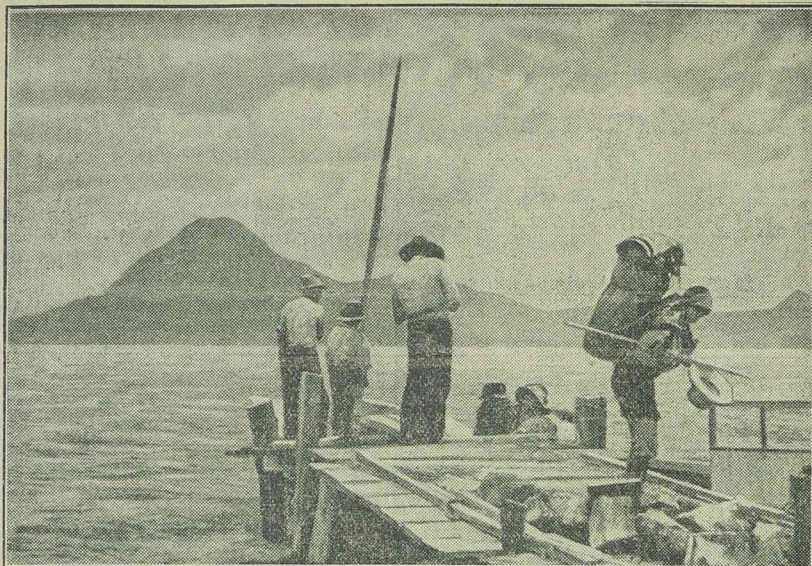
(—) GR. BETHLEN MARGIT: MORZSAK. A kitűnő írónőnek legújabb kötete. Tartalmából kiemeljük A család szegénye. Három találkozás. A mama elment. Bájós Bóra báróné. Életek. Színesek. Orvhalászok. Így kezdődött. Vén kujon. Boldogság stb. stb. Gróf Bethlen Margit: Morzsák e. kötete 99 le minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

(—) BALINT GYÖRGY: AZ ÁLLATOK DICSERETE. Ez a kis könyv az ember és az állatok bonyolult kapcsolatáról számol be, személyes élmények alapján. Kissé elfogult az állatok javára. Mély közvetlenségű, bölcs és gyakran fájdalmas ösztönösségű szinte bővölően tan. Balint György: „Az állatok dicserete” az Athenaeum kiadásában jelent meg. A rendkívül kulturált, szellemes kötet ára 66 le minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

Kivételes elbánsban részesülnek a németek Szlovákiában

Bécsből jelentik: A Neue Wiener Tagblat hosszabb cikket közöl Tiso szlovák miniszterelnök től. A cikk egyik részében a szlovák államférfi a következőket írja:

A szlovák állam határait fenyegető veszélyek, a gyakorlatban elhárítottuk. Reméljük, hogy a jövőben valamennyi szomszédunkkal, beleértve Magyarországot is, békés és termékeny kapcsolataink lesznek. A szlovák állam valamennyi szomszédjával együttműködik, elsősorban természetesen a nagy német birodalommal. Szlovákia minden polgárának ugyanazokat a jogokat és előnyöket biztosítja, elsősorban a német népcsoport számára.

Fennsíki tó az Atiplan-vulkánál, Guatemalában

A tó 1600 méter magasan fekszik és Guatemala indián községei jórészt csak a tavon keresztül érhetők el. Emiatt az indiánok elzárva a világtól, régi szokásaikban élnek. A „Guatemala“ c. UFA-kultúrfilm sikerült felvétele

= KÖZGAZDASÁG =

Mielőbb be kell mutatni a részvényeket felbélyegzés végett

Az Ugri kérelmére tájékoztatást adott a pénzügyminisztérium. A részvények három kategóriája szerint alakul az eljárás

A bélyegtörvény 1939. április elsejei módosítása egy új bekezdést csatolt ennek a törvénynek a 14-ik szakaszához, amely a következő intézkedést tartalmazza: Amennyiben a részvénytársaságok a megalakulástól, vagy alapítókezeléstől számított három év letelése alatt a vállalati részvényeket nem küldik be a pénzügyminisztériumhoz felbélyegzés végett, ebben az esetben a vállalat által a részvénytöke után befizetett 1.4 százalékos proporcionális illeték a kincstár javára elévül és így a mulasztásban lévő részvénytársaságnak ezt az illetéket ismét le kell fizetnie.

Ennek a törvénymódosításnak a megjelenése az érdekelt részvénytársaságok körében a legnagyobb zavart és bizonytalanságot idézte elő.

Az Ugri, mint a gyáripárosok országos szervezete a kérdés nagy fontosságára való tekintettel a pénzügyminisztériumhoz fordult tájékoztatást végett. A minisztérium közölte is választ az Ugri-ról, amely erről azonnal értesítette kerületi csoportjait.

Ennek a miniszteri tájékoztatásnak a birtokában a következő felvilágosítást adhatjuk a részvény-lebélyegzést illetőleg az érdekelt részvénytársaságoknak:

A pénzügyminisztérium az 1939. április elsején törvénymódosításnak visszamenő hatályt tulajdonít abban az értelemben, hogy a részvénytársaságoknak akkor is be kell mutatniuk részvényeiket felbélyegzés végett, ha az illető részvénytársaságok 1939. április elseje előtt alakultak meg, vagy emelték fel alapítókéjük. Amennyiben a részvénykibocsátástól számított három év letelt, a pénzügyminisztérium eltekint a már lefizetett 1.4 százalékos proporcionális illeték elévülésétől, ha a vállalatok részvényeiket most pótlólag beküldik a pénzügyminisztériumhoz felbélyegzés végett. Ennek a beküldésnek a határidejét nem közölte a pénzügyminisztérium az Ugri központjával.

Próbáljuk meg most a fentebb elmondottak alapján a részvénytársaságok tennivalóit összefoglalni.

Mindenekelőtt szögezzük le, hogy azok a részvénytársaságok, amelyek megalakulásától, vagy alapítókezelésétől számított három esztendő még nem telt el, az 1939. április elsejei módosított bélyegtörvény alapján kell beküldjék részvényeiket a pénzügyminisztériumnak a

felbélyegzés keresztülvitele végett. Ezeknél a részvénytársaságoknál a helyzet minden vonatkozásban tisztázott.

Azok a részvénytársaságok, amelyek megalakulása, vagy alapítókezelése 1933. február elseje utáni időre esett, haladéktalanul küldjék be részvényeiket a pénzügyminisztériumnak, hogy a kormány által adott türelmi időből ki ne essenek és a részvényeiket az 1.4 százalékos proporcionális adó újból való lefizetése nélkül bélyegzethessék felül. Ez az 1933. február elsejei dátum azért lényeges, mert akkor lépett életbe az 1927. évi bélyegtörvény oly értelmű módosítása, amely a részvények lebélyegzési kötelezettségét írta elő.

Mi történjék azonban azokkal a részvénytársaságokkal, amelyek 1933. február elseje előtt alakultak meg, vagy emelték fel alapítókéjük? Hiszen ezen időpont előtt a részvénytársaságokat semmiféle törvény nem kötelezte a részvények bemutatására és a felbélyegzés megejtésére? Mindössze arra voltak kötelezve, hogy az alapító után a proporcionális illetéket lerójják és az erre vonatkozó nyugta számát felütvessék a részvényeken? Erre a kérdésre az Ugri-nak adott felvilágosítás nem terjeszkedik ki. A magunk részéről felelősségünk tudatában nem merünk más választ adni, mint hogy az érdekelt részvénytársaságok ebben az esetben is mutassák be részvényeiket a pénzügyminisztériumnak a felbélyegzés megejtése végett, minthogy a jelek szerint a kormánynak az a törekvése, hogy minden egyes vállalati részvény keresztül essék a felbélyegzés műveletén. A kormány ugyanis így akarja elérni azt, hogy a részvénytársaságok ténylegesen kibocsássák részvényeiket és ezeknek átruházásai esetén a törvényes bélyegilletéket lerójják.

Árfolyamok

CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 27.

Hivataltos árfolyamok: (az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) Holland forint 75.14—76.31, belgas 23.80—24.15, angol font 662.40—672.75, olasz lira 7.172—7.172, dollár 141.52—143.59, francia frank 3.78—3.85, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árakban a devizafelár is bennfoglaltatik. Dinár 2.898—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

A légvédelmi intézkedések végrehajtása a vállalatoknál

A kötelezettségek aránya a végrehajtási utasításban nyer tisztázást. — Az utasítás megalkotásához meghívják az érdekelt képviselőket

A légügyi- és nemzetgazdasági minisztérium a légvédelmi törvény alkalmazásával kapcsolatban a következőket határozták el:

a) A légvédelmi törvényben a részvénytársaságok és egyéni cégek részére előírt vállalkozások benyújtásának határideje május 6-ig meghosszabbított.

b) A törvény 31. és 43. cikkében az iparvállalatok légvédelmével kapcsolatban megjelölt bizottságokban részt vesz a nemzetgazdasági minisztérium delegátusa is.

c) Azok a vállalatok, amelyek kötelesek a légvédelmi törvény 30. cikkében a megjelölt légvédelmi berendezést felszerelni, az ellenértéket hat év alatt fizethetik ki.

d) A légvédelmi törvényben előírt földalatti raktárak építésének kötelezettségét csak a városokban és a népesebb központokban levő folyékony tüzelőanyagraktárak tulajdonosaira terjesztik ki. Az illetékes építési ellenőrző hatóságok esetenként fogják megállapítani, hogy ez a rendelkezés milyen raktárakra vonatkozik.

e) A légvédelmi törvényben a kereskedelmi és iparvállalatok részére megállapított kötelezettségeket részletesen a törvény végrehajtási utasítása fogja megállapítani. A végrehajtási utasítást előkészítő bizottságban részt vesz a nemzetgazdasági minisztérium delegátusa is. A bizottság ülésére meghívják az Ugri, továbbá a vas- és bányaipárosok szövetségének, a petróleumtermelőnek és más érdekelt képviselőknek delegátusait is.

A nemzetgazdasági minisztérium és a légügyi minisztérium közösen fogják alkalmazni a légvédelmi törvényt, hogy a vállalatok minél kisebb pénzügyi megterhelése mellett a legjobb légvédelem biztosítható legyen.

Az arany transzferálása tetőfokon áll

A Federal Reserve Bank hónapról-hónapra külön mutatja ki az európai államok aranyletétét. Mivel az illető államok kimutatásai az Amerikába küldött készleteket is saját állományuk tüntetik fel, nem lehet országoként megállapítani a Federal Reserve Bank állományában való részvétel arányát. Ez a készlet fedezetét képez az Amerikából beszerzendő hadifelszerelés hiteleire és egyben azt is mutatja, hogy milyen gigantikus üzletet fog kötni Amerika egy európai háború esetén.

Mig 1935-ben 8.8 millió dollár volt az európai aranytarték, ma ennek az összegnek közel a tízszeresét őrzik Amerikában. Az emelkedés egyenes arányban áll az európai helyzet elmérgesedésével. Így a Szudéta kérdés felvetődése óta a tengeren túlra menekített állami aranykészlet kétszeresen emelkedett. Ezen mennyiségben a magánosok tökémenekítése nem foglaltatik. Az európai jegybankok átküldött aranyállományának növekedését az alábbiak tüntetik fel:

1935: 8.8, 1936: 94.7, 1937: 295.1, 1938. január: 296.2, február: 314.4, március: 315.0, április: 316.2, május 370.1, június: 385.6, július: 406.5, augusztus 435.3, szeptember: 448.6, október: 558.8, november 566.2, december: 620.0, 1939. január: 620.0, február: 630.0, március: 730.0.

— A lengyel petróleumtermelés csökkenése. A lengyel petróleumtermék fogyasztása emelkedő tendenciát mutat, ellenben a természetben észlelhető a lanyhulás. Jelenleg a havi kitermelés 24.000 tonna, holott az ország fogyasztása 30 ezer 900 tonna és így, ha nem volna készletek, úgy Lengyelország január-februárban behozatalra szorult volna. A benzinfogyasztás a múlt évi februári fogyasztással 11.500 tonnával szemben 14.900 tonnára nőtt, tehát e cikkben 30 százalékos az emelkedés.

— A FÉNYEZŐ SZERSZAMOK KÉSZÍTÉSÉT KÜLÖN SZAKMÁNK ISMERTÉ EL A MINISZTERIUM. Az 1939. április 4-iki, 1530-as számú királyi rendelettel törvénnyel a szakmai kiképzésről és a mesterségek gyakorlásáról összeállított 1-es számú táblázatba a fényező szerszámok készítését is külön szakmaként felvették. A minisztérium ezt a mesterséget is, az 1936. augusztus 1-én megállapított csoportokba osztja be és ugyanakkor feltünteti a képzési könyv elnyerésének feltételeit. Ugyancsak utasítást ad a minisztérium a szükséges képzési bizottság felállítására.

SPORTTESEMÉNYEK

A nemzeti bajnokság hátralevő mérkőzései

A nemzeti bajnokságban a következő mérkőzések vannak még hátra

Venus: Ripensia (Temesvár), Juventus (Bucuresti), Victoria (Kolozsvár), Rapid, Chinezul (Bucuresti).

Ripensia: Venus (Temesvár), UDR (Temesvár), Sportul Studentesc (Bucuresti), Juventus (Temesvár), Chinezul, F. C. Carpati (Temesvár).

F. C. Carpati: UDR (Resica), Chinezul (Nagybánya), Rapid (Bucuresti), Victoria (Nagybánya), Sportul Studentesc (Bucuresti).

Victoria: Gloria (Kolozsvár), Tricolor CFPV (Kolozsvár), Venus (Kolozsvár), Carpati (Nagybánya), Sportul Studentesc (Bucuresti).

AMEFA: Sportul Studentesc (Arad), Rapid (Arad), Chinezul (Temesvár), Tricolor (Arad), Juventus (Bucuresti).

Juventus: Rapid, Venus, Gloria (Arad), Ripensia (Temesvár), AMEFA (Bucuresti).

Sportul Studentesc: AMEFA (Arad), Gloria (Bucuresti), Ripensia (Bucuresti), UDR (Resica), Victoria (Bucuresti).

Rapid: Juventus, AMEFA (Arad), Carpati (Bucuresti), Gloria (Bucuresti), Venus.

Chinezul: Tricolor (Ploesti), Carpati (Nagybánya), AMEFA (Temesvár), Venus (Bucuresti), Ripensia.

Tricolor: Chinezul (Ploesti), Victoria (Kolozsvár), UDR (Resica), AMEFA (Arad), Carpati (Ploesti).

UDR: Carpati (Resica), Ripensia (Temesvár), Tricolor (Resica), Sportul Studentesc (Resica), Gloria (Arad).

Gloria: Victoria (Kolozsvár), Sportul Studentesc (Bucuresti), Juventus (Arad), Rapid (Bucuresti), UDR (Arad).

Motornélküli repülőverseny Brassóban

Románia első ízben rendezte meg ez évben az országos motornélküli repülőbajnokságot és pedig április 30-ik és május 1-ő napján a brassói Szent Péter repülőtéren. A repülésügyi és tengerészeti minisztérium, továbbá az alája tartozó Román Királyi Repülőszövetség az első kírású bajnokságokra 60 ezer leinyi készpénzdíjat és 13 ezüstkupát tűztek ki díjaknak és így a bajnoki versenyek előreláthatólag nemzetközi viszonylatban is kitűnő eredményeket fognak hozni.

A bajnoki versenyek magassági, időtartam és megbízhatósági (legjobb modell) számokból állnak, az összetett bajnokság győztese nyeri a szövetség kupáját és 10 ezer lei pénzdíjat.

A KK BIZOTTSÁG ÜLÉSE. A KK bizottság elnöksége rendkívüli ülést tartott Milánóban, melyen megállapították, hogy a kupa résztvevő államai a mérkőzések folytatása mellett foglaltak állást és hogy erre vonatkozólag az előkészületeket már mindenütt megtették. Az idei KK-mérkőzések így biztosítva vannak. Az elnökség ezután úgy döntött, hogy a Zürichben már megállapított határnapok és párosítások érvényben maradnak.

JUNIUS 11-ÉN RENDEZIK MEG AZ OLASZ—ROMÁN MÉRKŐZÉST. Az olasz futballszövetség jóváhagyta a Románia—Olaszország futballmérkőzés leköltését. A meccset Bucurestiben tartják meg június 11-én. Az olasz—román válogatott mérkőzés bírójá valószínűleg egy angol játékos lesz.

UJ MAGYAR 25 KM-ES FUTÓREKORD. Münchenben keresztül rendezett 25 km-es futóversenyen a magyar Mocsai igen szép sikert ért el, amennyiben a német bajnok Bertoch mögött (1 óra 25 perc 12 mp.) második helyen végzett 1 óra 25 perc 13 másodperces magyar rekorddal. A müncheni stadionban megtartott pályaversenyen a súlylökést Lampert 15.75 m.-el, a diszkoszvetést Lampert 47.53 m.-rel, a gerelydobást Schröttl 60.15 m.-rel, a kalapácsvetést Mayr 51.26 m.-rel nyerte.

A KISPEST LESZ A ROMÁN VÁLOGATOTT EDZŐTÁRSA. A május 7-én lebonyolításra kerülő Románia—Jugoszlávia válogatott futballmérkőzésre folyó előkészületek során a Kispest csapata harmadikán és negyedikén Bucurestiben szerepel és a válogatott együttesnek lesz az edzőtársa.

NEM VÁLTOZIK MEG A NEMZETI BAJNOKSÁG RENDSZERE. A Timpul jelentése szerint a jövő szezonban is 12 résztvevővel indul a nemzeti bajnokság. A létszámemelés, amely szerint a jövő szezonban is 12 résztvevővel indul a sülése szerint kizártnak látszik. A jövő évben azonban megváltozik a kiesési szabály, ugyanis az 1939—1940 bajnoki év végén nem három csapat, hanem csak kettő esik ki.

Sporthírek mindenfelől

Három csapatot töröltek a nemzeti bajnokság B. osztályából. A nemzeti bajnokság bizottsága legutóbb foglalkozott azoknak az egyesülteknek az ügyével, amelyek egymásután háromszor nem jelentek meg a kitűzött bajnoki mérkőzésen. A szövetség úgy döntött, hogy ezeket a csapatokat törli a további küzdelmekből. A három csapat a következő: Soimii Nagyszében, Jahn Cernauti és Victoria Nagykároly.

Luchide Octav a jugoszláv-angol mérkőzésen. A labdarúgószövetség úgy döntött, hogy a május 13-án Belgrádban lebonyolításra kerülő angol-jugoszláv válogatott mérkőzésre Luchide Octav technikai igazgatót küldi ki megfigyelőnek.

Blaga Nestor tanár az AMEFA — Sportul Studentesc mérkőzés szövetségi megfigyelője. A nemzeti bajnokság bizottsága kijelölte az egyes mérkőzések szövetségi megfigyelőit. Az Aradon lebonyolításra kerülő nemzeti bajnoki mérkőzés szövetségi megbízottja Blaga Nestor tanár, az alkerületi sportszövetség elnöke.

Chinezul — CAMT fuzióról innak a fővárosi sportlapok. A Chinezul együttesét az a veszély fenyegeti, hogy kiesik a nemzeti bajnokság első osztályából. Eppen ezért a vezetőség elhatározta, hogy amennyiben ez bekövetkezik, úgy fuzionálnak a CAMT együttesével, amely minden valószínűség szerint bekerül az A. divízióba. Erre azonban csak akkor kerül sor, ha a Chinezul helyzete menthetetlen.

Costel Radulescu kérték fel a június 4-iki lengyel-bulgár mérkőzés levezetésére. Június 4-én kerül lebonyolításra Krakókban a lengyel-bulgár válogatott labdarúgómérkőzés. A lengyel szövetség átiratot intézett a román szövetséghez, amelyben játékosokat kérték a mérkőzés levezetésére. A román szövetség Costel Radulescu játékosvezetőt ajánlotta a lengyel szövetségnek.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

78

A Déli Hírlap eredeti regénye írta: Félegyházi András

Utánnyomás 1939.

Emberekkel nem érintkezett, pedig felkeltette soknak az érdeklődését. Azonban minden közeledési kísérletét fagyosan visszautasított.

Egyetlen szórakozása az volt, hogy naponta elolvasta Limoujel szorgalmasan írt leveleit és válaszolt azokra.

Május második felében Limoujel egyik levelében többek között ezeket írja:

— Drága Yvonne, köszönjük kedves meghívásodat. Nagy örömünkre szolgál, hogy meghívsz minket lyoni otthonodba. Marianne azonban bocsánatot és elnézést kér, mivel a hívások nem tehet eleget. Orvosi kezelésre jár és kvara besugárzást kap. A főbbetես kúrát nem akarja félbeszakítani. Biztosít azonban róla, hogy még lesz alkalmad öt házadban vendégül láthatni.

A madame eleinte attól tartott, hogy Marianne nélkül Limoujel sem látogat el hozzá, de nyomban visszalátott, amikor a levelet tovább olvasta: — Ami azonban engem illet, ha nem leszek terhedre, én eleget teszek a meghívásnak. Amennyiben azonban kellemetlen volna neked, hogy egyedül érkezem, akkor — bármilyen fájdalmas is lenne számomra — kénytelen leszek megvárni, amíg Marianne is jöhetne.

— Nem, nem. Sandynak nem szabad látogatását elhalasztania, — monologizált a madame, — jönnie kell, ha egyedül is. Elvégre kinek mi köze hozzá, hogy a hazamban férfivendéget látok szívesen? Különbön is leendő férjem.

Nyomban megírta a feleletet Limoujel levelére. Sajnálkozását fejezte ki azon, hogy Marianne nem jöhet, biztosította azonban, hogy bármikor szeretettel várja. Kijelentette, hogy Limoujel nyugodtan jöhet egyedül is.

Alapjában véve még örült is neki, hogy a férfi egyedül látogat el hozzá.

— Hiszen ha Marianne is eljött volna, — gondolta magában, — akkor alig lett volna alkalom egymással négy szemközt beszélni.

Levelének végére még hozzáfűzte, hogy Limoujel már ne írjon Chamonixba, mert nyomban indul haza.

— Nem akarok tovább is itt maradni, — jegyezte meg tréfásan, — mert a szívem nagyon izzó és félek, hogy a közelségtől elolvad a Mont Blanc hava és gleccsere. Ebben az esetben pedig nem lesz már semmi, ami az idegeneket idecsábítja és Chamonix városa még képes volna engem kártérítésért perelni.

Tulajdonképpen azonban azért igyekezett haza, hogy a vendég érkezésére készüljön.

Cselédei, akiknek egy nappal előbb még azt írta, hogy még egy hétig marad Chamonixban, nagyot néztek, amikor váratlanul betoppant.

Hazaérkezése után a második napon már belefogott a nagytakarításba. Alaposan felforgatta az egész házat. Különösen a vendégszobára volt nagy gondja. Ott mindent átrendezett. Új függönyök kerültek az ablakokra, új kézimunkák mindenfelé, saját kis szalonjából több szőnyeget is ott helyeztetett el.

— Bizonyára vendéget vár a madame, — kockáztatta meg véleményét a szobalány munka közben.

— Vendéget bizony és hozzá igen kedves vendéget, — válaszolta a madame mosolygva.

Cselédjei azóta voltak nála, amióta annak idején feleségül ment Etienne d'Hiverhez és olykor megengedték maguknak, hogy bizalmasabban beszélgessenek vele.

Ezért merészkedett a szakácsnő megjegyezni:

— Kérőt sem várhatnának különben.

Mikor ezt kimondta, a szakácsnő maga is megijedt és surtogva rebegette:

— Bocsnát, madame.

A madame azonban tovább is mosolygott és derűsen adta meg a választ.

— Nincsen semmi baj, ma chère. Olyanformán van, amint mondtam. Bizony kérőt várok. Sőt mondhatnám, hogy a vőlegényemet.

A két öreg cseléd erre kipirultan áradozott.

Egymáson túlléicítva, egymás szavába belevágva örömlöknek adtak kifejezést azon, hogy a madame aki még gyönyörű, kora ellenére is csupa fiatalos, csupa hév, nem akar magányosságban elhervadni, elfonnyadni. Okosabbat nem is cselekedhetne, mint hogy felcseréli az özegeyi sort a második házassággal, amely bizonyára igen boldog lesz.

— Magam is úgy vélem, — bizonykodott a madame.

A szobalány és a szakácsnő nagyon ragaszkodott úrnőjéhez és annak boldogsága szinte föl-villanyozta. A két öreg cseléd ettől kezdve sokkal nagyobb örömmel végezte a készülődést a vendég fogadására.

— Holnap érkezik a monsieur, — közölte velük május utolsó napján.

Másnap földszitették virággal a vendégszobát.

A szakácsnő megkérdezte, miután tudta, hogy a vendég este érkezik, hogy mit készítsen vacsorára, a szobalány pedig kijelentette, hogy legszebb fehér kötényét veszi föl a vacsora felszolgálásához.

A madame azonban lecsitította lelkesedését:

— Mes enfants! A házirenden nem változik semmi. A szobalányom családanya és a szakácsnő körül már két unoka is ténfereg. Ti délután szépen hazamentek, miként eddig. És így lesz ez az egész idő alatt, amíg a vendég itt tartózkodik. Ha nem is látjátok, ti kíváncsiak, megismeritek holnap és bámulhatjátok legalább két héten át.

Csak nagynehezzen nyugodtak bele, hogy még kivételesen se maradhasanak aznap estig úrnőjük házában és ne láthassák annak vőlegényét.

— Térjünk vissza a vacsora összeállításához, — jutott végre szóhoz madame d'Hiver.

A szobalány is és a szakácsnő is egymással versengett, hogy mi jót ajánljon vacsorára. Azonban a vitát a madame döntötte el:

— Kacsát sütünk és aztán híg fesszük, mert a monsieur nagyon szereti a híg kacsasültet. A pecsenyéhez híg kőrítés és befőtt lesz. Tejszínes földi epret is tegyetek a frigidáirba, mert azt is nagyon szereti. Az asztalt még megerítitek mielőtt elmentek, de a vacsorát már magam fogom felszolgálni.

(Folytatása következik.)

Alaptalan feljelentés az Aradi Textilipar ellen

Veliciu Emil dr. aradi ügyvéd a közvagyon védelmére vonatkozó törvény alapján feljelentést nyújtott be az aradi ügyészséghez és ebben utalt arra, hogy Aradváros körülbélül huszonegy holdnyi területet adott el egymillió 13.000 leiert a báró Neuman-család érdekeltségéhez tartozó textilgyárnak, holott az ezen terület mellett levő parcellákat holdankint hatszázezer leiert adták el. Rámutatott arra is, hogy ezzel az eljárással Aradváros mintegy tizenegy millió lei kárt szenvedett és kérte, hogy indítsák meg a büntelmi eljárást Neuman Károly báró, Neuman Ferenc báró és Neuman Ede báró, valamint Isekutz István dr. ügyvéd, az Aradi Textilgyár ügyésze és Kleinhändler András, a vállalat igaz-

gatója ellen. Az aradi ügyészség nem indította meg az eljárást, mire Veliciu közvetlenül az aradi törvényszékhez fordult, amely előtt mint magánvádló is fellépett és három millió leif követelt jutalom címén abból az összegből, amellyel Aradvárosát állítólag megkárosították volna. Az aradi törvényszék tárgyalásán Aradváros is bejelentette kártérítési igényét. A törvényszék a keresetet elutasította azzal az indoklással, hogy Veliciu nem érdekelt fél és nem léphet fel mint magánvádló. Elutasította a törvényszék Aradváros kártérítési igényét is. Fellebbezés folytán az ügy a temesvári ítéletábra elé került, amely tegnap a törvényszék ítéletét jóváhagyta.

SZOMBAT, APRILIS 29.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Könnyű zene. 13: Időjelzés, sport és vizállásjelentés. 13.05: Hanglemezek. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.10: Aktualitások. 17: Strajerek órája. 18.15: Munka és jókedv. 19.15: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.17: Az ország. 20.05: Előadás. 20.20: Hanglemezek. 21: Rádióposta. 21.15: A rádiózenekar hangversenye. A szünetben, 22.15-kor sport hírek. 23.05: Hírek. 23.15: Hanglemezek (törcsere). 23.45: Hírek francia, olasz és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: Mit nézzük meg? 13.10: A Szegedi Tanárképző Főiskola Kamarakórusa. 13.45: Hírek. 14: Hanglemezek. 16.45: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 17.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Műszaki tanácsadó. 18.40: Utry Anna magyar nótákat énekel, kísér Sára Elemér és cigányzenekara. 19.35: „A lügmérgzés”. Faragó Ferenc dr. előadása. 20: Állatstan zene. 20.30: Szép magyarság. 21.10: Színészek papucsban. Vidám rádióest. 22.40: Hírek. 23: A Noe-Bechstein zongora bemutatása. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Szalonzenekar.

Budapest II. 18.10: Hanglemezek. 20: Mezőgazdasági félóra. 20.30: „A világ városai: Belgrád”. Dr. Sárkány Oszkár előadása. 21: Hírek. 21.20: Kazacsay Tibor és Dömötör Lajos zongora-fuvala szonáták ad elő. 21.55: Kurina Simi és cigányzenekara.

Bécs. 19.45: Ének és zene. 21.15: Tarkazene. 23.30: Könnyű zene.

Brüsszeli francia adó. 23.10: Szímfónikus hangverseny.

Milánó. 20.20: Lemezek. 21.35: Lemezek. 22: Operaelőadás. Utána: Táncczene.

Pozsony. 20.30: Cigányzene. 23: Táncclemezek. 23.45: Lemezek.

Varsó. 20.15: Rádiózenekar. 22: Zenekari hangverseny énekeszámokkal. 24.15: Táncczene.

Zágráb. 21: Ének. 21.30: Zongora. 22: Szórakoztató hangverseny. 23.20: Táncczene.

Rádió

PÉNTEK, APRILIS 28.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Könnyű zene. 13: Időjelzés, sport és vizállásjelentés. 13.05: A hangverseny folytatása. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Aktualitások. 18: Időjelzés és időjárásjelentés. 18.02: Rendőrzene. 19: Előadás. 20.15: Hanglemezek. 20.35: Operai közvetítés. 21.25: Előadás. 22.10: Sporteredmények. 23: Hírek. 23.25: Hanglemezek. 23.45: Hírek francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11.20: „Pest-budai újdonságok 1848-ból”. Felolvasás. 11.45: „Az öregedő nő”. Orvosi előadás. 18.10: Séta a Budapesti Nemzetközi Vásáron. 18.40: Hírek. 14: Csorba Gyula és cigányzenekara. 16.45: Rádió üzenetek a Nemzetközi Vásárról. 17.15: Diákfélóra. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Heinemann jazz-zenekar. 18.30: Szép magyarság. 19.05: „A világjáró Hopp Ferenc és műzuma”. Előadás. 19.35: Komjátáhné Füzesséry Mária zongorázik. 19.55: „A rádió és

a háború”. Felolvasás. 20.25: Az Operaház előadásának ismertetése. 20.30: „A nagyidai cigányok. Vigopera három felvonásban, hét képpben. 21.25: Sportközlemények. 22.40: Hírek. 23.35: Időjárásjelentés. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Kiss Lajos és cigányzenekara.

Budapest II. 19.15: Komjátáhné Füzesséry Mária zongorázik. 19.35: A kassai rádió műsorából: Duchnovits Sándor, a ruszin költő emlékeztje. 21: Hírek. 21.20: Szalonzenekar.

Bécs. 20: Vidám népzene. 21.15: Könnyű és táncczene. 1: Tarka bécsi zene.

Brüsszeli francia adó. 20.15: Operettlemezek. 21: Zenés est. 23.55: Indulók.

Milánó. 20.20: Lemezek. 21.35: Táncczene. 24.30: Csellőhangverseny

Pozsony 20.30: Lemezek. 22: A rádió zenekar. 23: Táncclemezek. 23.45: Lemezek.

Varsó. 20: A rádió zenekar. 22: Énekkar. 22.15: A filharmonikusok hangversenye.

Zágráb. 21: Kamarazene. 23.20: Táncczene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet, alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közzelhető. Házasság szavankint öt lei, minden más rovatban szavankint kettő lei. Lealkább apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetések felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Ti voli mellett). Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Állást keres

Középkorú nő öt éves bizonyítvánnyal ajánlkozik egy magános idősebb úrhoz, vagy egy kisebb tagú családhoz május 1-re, vagy 15-ére. Str. Prota Dragomir 6. házmeztérnél. 912

Délutánra bármilyen irodai munkát, könyvelést, gépelést vállalko. Cím a kiadóban. 876

Motór-gépjáró 20 évi praxissal állást keres. Malomba, gazdaságba, villanytelepen volt. Vállal esztérgálást, szántógép átalakítást, önműködő szalmafűtést, bármilyen gép kezelését és szakszerű javítását. Imre Ferenc gépész IV., Str. Gelu 40. 919

Lakás

Garzon lakás I-ső emeleti 2 szép uccal szoba, fürdő- és előszoba, teakonyha, speiz, május 1-től kiadó. I. kerület. Villa. Ajánlatok „Ceendes lakó” jellegre kéretnek. 892

Lépcsőházi bejáratú bútorozott szoba kiadó. Cím a kiadóban. 917

Kétszobás teljesen modern villa lakás 1—2 személynek kiadó. Bulev. Mihai Viteazul 15. 918

Egyszobás lakás kerestetik az I. kerületben lehetőleg magánházban. Címet „Ketten vagyunk” jellegre a kiadóba kérem leadni. 978

Kétszobás modern lakás IV., Duca ucca 23 szám alatt bérbéadó. Felvilágosítás: Telefon: 28—49 és 11—53. 913

Ha szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle Ultime-tejkrémet, Ultime-tejszappant és li-sompudert, három színben. Kaparató kizárólag a

Városi
gyógyszertárban
a „Fekete Sashoz” I. Piata I. C. Brătianu

Adás-vétel

Gyermek sportkosci eladó, Jäger IV., Müller Gutterbrun 8. 920

Hatónjele

Nem kell Palesztinába kivándorolni, mert minden antiszemita kilengéstől megmentí Bizony: Az érvényesülés lélektana című új könyv. Megrendelhető e lap kiadóhivatalában, vagy levelezőlapon Bizony Timisoara. 837

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma:

28-10.

Hirdessen

a DÉLI HIRLAP-ban

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia și editura S. i. n. c. Arad.

Ön ingyen utazik
bel- és külföldön

ha bevásárlásait a

„Kilométer”

szelvényeket osztó cégknél eszközöl. Kísérje figyelemmel a cégkirakato-
kat, amelyekben a kifüggesztett „KI-
LOMETER” tábla jelzi az

ingylen utazásra

jogosító szelvények osztó helyét. Ezen szelvények vasúti, CFR auto-
busz, vagy hajójegyre az

Orient
Turist Lloyd

irodájában Timisoara IV., Bul. Carol
24 szám alatt válthatók be.